

การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

วิทยานิพนธ์

ของ

นวพร ทิพย์มาศโกมล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**THE OPERATIONS FOR DEVELOPING THE 8 BASIC
MORALITIES OF SCHOOL ADMINISTRATORS
UNDER SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 32**

Nawapohn Tipmartkomon

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in
Educational Administration**

October 2020

Copyright of Buriram Rajabhat University

ชื่อเรื่อง	การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32		
ชื่อผู้วิจัย	นวพร ทิพย์มาศโกมล		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.กิติวัชร ถ้วยงาม		ที่ปรึกษาหลัก
	ดร.โกวิท วัชรินทรานุกร		ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 2) เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และ 3) หาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้ ระยะเวลาที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา กำหนดขนาดโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกนจำนวน 338 คน แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.875 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ F-test ระยะเวลาที่ 2 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คนโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ สถานศึกษาคควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบหน้าที่ให้ความสำคัญต่องานที่ได้รับ มอบหมายให้เสร็จทันเวลา จัดกระบวนการสอนเน้นการปฏิบัติ มีตารางบันทึกการทำงานในแต่ละ วัน โดยครู ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน สร้างแรงจูงใจให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากความขยัน จิตกิจกรรมส่งเสริมความรักและความสามัคคีใน โรงเรียนและชุมชน มีการศึกษาดูงาน โรงเรียนที่ เป็นแบบอย่างในการส่งเสริมความสามัคคีปลูกจิตสำนึกและ แสดงออกถึงความมีน้ำใจต่อเพื่อน ครู ผู้ปกครองและชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

TITLE	The Operations for Developing The 8 Basic Moralities of School Administrators Under Secondary Educational Service Area Office 32		
AUTHOR	Nawapohn tipmartkomon		
THESIS ADVISORS	Dr. Kittiwat Thauyngam		Major Advisor
	Dr. Kovit Vajarintarangoon		Co-advisor
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2020

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the state of operations for developing 8 basic moralities of school administrators under Secondary Education Service Area Office 32, 2) to compare the state of operations for developing 8 basic moralities classified by school size ; and 3) to study guidelines for developing 8 basic moralities of school administrators. The study consisted of two phases. Phase 1 was to study and compare the operations for developing 8 basic moralities of school administrators classified by school size. The sample were 338 school administrators and teachers selected by using Krejcie and Morgan tables. Then, stratified random sampling was implemented. The data were collected by using questionnaire with the reliability level of 0.875. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation and F-test. Phase 2 was to study guideline for developing 8 basics moralities by interviewing 5 experts. The data were analyzed by content analysis.

The results of were as follows:

1. The opinions of school administrators and teachers towards the state of operations for developing 8 basic moralities of school administrators were at a high level in overall aspect.
2. The comparison of school administrators and teachers' opinions towards the state of operations for developing 8 basic moralities of school administrators classified by school size was significantly different at statistical level of .05
3. The guidelines for the operations for developing 8 basic moralities were that school should instill responsibility in the students to pay attention and complete their works on time.

Teaching process should emphasize on practice along with daily work record created by teacher and evaluated by parent. Moreover, students should be motivated to realize the value and benefits from their diligence. Activities should be organized to promote love and unity in school's communities and a visit should be made to exemplary schools where unity and awareness were promoted and also kindness to friends, teachers, parents and communities were expressed.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ดี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบ และขอขอบพระคุณ ดร.กิติวัชร ถ้วยงาม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ดร.โกวิท วัชรินทรางกูร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และ ดร.กระพันธ์ ศรีงาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องด้วยดี ทำให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ถูกต้อง และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ นางรัชตพร เสนามาตย์ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 นายพิรุณ เรืองไพศาล ตำแหน่งรองผู้อำนวยการ โรงเรียนมริย์รัศมี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และนางลัดดา เส้าไรสง ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกุสุมาเตงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยจนทำให้สำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์

ขอขอบคุณผู้บริหาร โรงเรียนและคณะครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถามของผู้วิจัย

ประ โยชน์และคุณค่าอันพึงได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาตอบแทน พระคุณบิดา มารดา บุพการี คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนผู้วิจัย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

นวพร ทิพย์มาศโกมล

สารบัญ

	หน้า
หน้าอำนวยการ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศนุญปลการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ

บทที่

1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม	9
แนวคิดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ	17
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
งานวิจัยในประเทศ	40
งานวิจัยต่างประเทศ	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
ระยะที่ 1 การศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรม พื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32	
กลุ่มเป้าหมาย.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	78

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สมมติฐานของการวิจัย	78
วิธีดำเนินการวิจัย	79
สรุปผลการวิจัย	80
อภิปรายผล	81
ข้อเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	92
ภาคผนวก ก	
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	94
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย.....	97
- หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	98
- หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์.....	99
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	105
ภาคผนวก ค ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ.....	114
ภาคผนวก ง คำดัชนีความสอดคล้อง และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	126
ประวัติย่อของผู้วิจัย	130

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ปีการศึกษา 2561 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	48
4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน.....	58
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้าน.....	59
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความขยัน โดยรวมและรายข้อ.....	60
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความประหยัด โดยรวมและรายข้อ.....	61
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความซื่อสัตย์ โดยรวมและรายข้อ.....	62
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความมีวินัย โดยรวมและรายข้อ.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความสุภาพ โดยรวมและรายชื่อ..... 65
4.8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความสะอาด โดยรวมและรายชื่อ..... 66
4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความสามัคคี โดยรวมและรายชื่อ 67
4.10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความมีน้ำใจ โดยรวมและรายชื่อ..... 68
4.11	เปรียบเทียบความคิดเห็นของความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน..... 69
4.12	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนา คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมเป็นรายคู่..... 70

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงจากอดีตมาก ทั้งสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จากความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว มีส่วนผลักดันให้ความเป็นอยู่ของคนในสังคม มีวิถีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนไปจากเดิม สังคมถูกรอบงำจากอิทธิพลทางด้านวัตถุ มีการแก่งแย่งแข่งขันเพื่อการอยู่รอดมากขึ้นทำให้คนละเลยที่จะปฏิบัติตาม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ปัจจุบันการพัฒนาของประเทศเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วซึ่งมีผลมาจากการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความก้าวหน้าด้านข่าวสารที่สามารถติดต่อกันอย่างไร้ขอบเขต ทำให้สังคมเกิดการแข่งขันในทางอุตสาหกรรม จึงทำให้ความเจริญทางด้านวัตถุอันเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกสบายให้แก่มนุษย์มีมากขึ้น วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตอันดีงามของสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปสู่รูปแบบใหม่ จากความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของวัตถุและความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจทำให้มนุษย์เห็นแก่ตัวมากขึ้นทุกวัน ละทิ้งความชอบธรรมเห็นความผิดเรื่องคุณธรรม เป็นของธรรมดาที่สามารถทำได้ หากปล่อยให้สภาพเช่นนี้ยังคงเกิดขึ้นเป็นประจำย่อมทำความเสื่อมโทรมมาสู่สังคม จะเป็นปัญหาที่ยากยิ่งต่อการแก้ไขในอนาคต (สรวุฒิ จิตบุญมี. 2543 : 1)

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ในปัจจุบันได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมมนุษย์มากมายทั้งในทางบวกและทางลบ กลายเป็นปัญหาสังคม เช่น ปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทของนักเรียน ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มนักเรียน ปัญหานักเรียน ประพฤติตนไม่เหมาะสมในเวลาเรียน ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน และปัญหาอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นกับนักเรียน เป็นต้น สถานการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าว พบว่า รากเหง้าแห่งปัญหาที่แท้จริง คือ การไม่ได้รับการกล่อมเกลาด้านจิตใจ ถูกละเลยจากสถาบันครอบครัว สถาบันทางการศึกษา ที่จะปลูกฝังในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมจนทำให้ขาดความสำนึกต่อหน้าที่ขาดความรู้สึกผิดชอบชั่วดีขาดการใช้สติพิจารณาขังคิด และแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม ภายนอกที่ไม่เหมาะสม การปลูกฝังและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม จึงถือเป็นแนวทางที่จะช่วยลดปัญหาสังคมได้ (กรมการศาสนา. 2549 : 3 - 4)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ

สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดหลักคุณธรรมนำความรู้สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคน โดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดีมีความรู้ และอยู่ดีมีสุข โดยคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ซึ่งประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี และความมีน้ำใจ จากนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา 8 คุณธรรมพื้นฐานดังกล่าว สถาบันการศึกษาจึงควรเร่งรัดในการปลูกฝังคุณธรรมให้กับเยาวชนของชาติเพื่อให้เป็นคนดีมีความรู้ และอยู่ดี มีสุขก้าวสู่สังคมคุณธรรมนำความรู้ โดยขอความร่วมมือจากสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้การดำเนินการประสบความสำเร็จสามารถนำไปสู่การปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542 : 5) จากการพิจารณา ธรรมชาติของเด็ก โดยเฉพาะเด็กในระดับประถมศึกษา เด็กจะมีพฤติกรรมที่แสดงออก ด้วยการอยากรู้อยากเห็นเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังนั้น การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมในเด็กในวัยนี้ จะทำให้เด็กได้รับการเรียนรู้ในสิ่งที่ดีงาม เป็นพื้นฐานของจิตใจที่จะนำไปสู่การกระทำที่เหมาะสม รู้จักเลือกรับสิ่งที่มีคุณค่าให้อยู่ในจิตใจจึงควรเร่งปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในจิตสำนึกของเด็กจะทำให้สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้มีความรู้ตึกนึกคิดที่ดีและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม

การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนนั้นควรเริ่มต้นจากการปลูกฝังพฤติกรรมเชิงคุณธรรม จริยธรรมที่เป็นรูปธรรมก่อน เพื่อให้สามารถสังเกตและติดตามผลได้ง่าย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนต้องได้รับการเสริมสร้างให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และต้องดำเนินการตั้งแต่ระดับโรงเรียน ระดับครอบครัวไปจนถึงระดับประเทศ การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะทางอารมณ์ ศิลปกรรม และจริยธรรมจึงเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่สถานศึกษา สามารถจัดให้กับผู้เรียนได้

โดยมุ่งพัฒนาคุณลักษณะ ทางอารมณ์ เชาวปัญญาในการแก้ปัญหา เชาวปัญญาทางด้านศิลปกรรม และจริยธรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียน มีความสมดุลทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย อารมณ์ และสังคมทำให้ดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และมีความสุขประสบความสำเร็จในชีวิตเป็นคนดี มีปัญญา (สุมาลี ศรีพุทธรินทร์. 2550 : 67) ดังจะเห็นได้จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดเรื่องของค่านิยมไว้ในจุดมุ่งหมาย คือ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเองปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ จึงเป็นข้อกำหนดให้ทุกสถาบันการศึกษาต้องมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยสอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไว้ในจุดมุ่งหมาย

ของหลักสูตร ด้วยเหตุนี้ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจึงได้มีการกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับความมุ่งหวังของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนในด้าน คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์สถานศึกษาจึงต้องยึดเป็นแนวปฏิบัติและถือเป็นหน้าที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการ ดำเนินการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ตามนโยบายดังกล่าวโดยได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เน้นความรู้ คู่คุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องคุณธรรม จริยธรรมและจัดทำโครงการ ต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยที่โรงเรียนทุกโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้รับการพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐาน ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน เป็นคนดี คนเก่ง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม อย่างมีความสุขและบุคลากรทุกระดับมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพมีจิตสำนึก รับผิดชอบ และได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าว โดยนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ปรากฏผลที่เป็นรูปธรรมมากที่สุด แต่ในทางการส่งเสริม และการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียน กลับพบว่า ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จะเห็นได้จากนักเรียนมีพฤติกรรม ผิดระเบียบวินัยของโรงเรียนอยู่เสมอ นักเรียนขาดความรับผิดชอบไม่ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมาย จากครูแสดง กิริยามารยาทที่ไม่เหมาะสม ไม่แสดงความเคารพต่อครู หนีเรียนหรือไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ การมาโรงเรียนสาย แต่งกายไม่ถูกระเบียบ เป็นต้น ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดนโยบายและมาตรการ อย่างชัดเจนในการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนแล้วแต่ก็ยังไม่สามารถที่จะพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณธรรมที่สมบูรณ์ได้

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่ทำงานด้านการสอน มีหน้าที่ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรม จึงมีความสนใจศึกษาการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ คือ ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคีและความมีน้ำใจ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งผลจากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานให้กับนักเรียน โดยหากคุณธรรมที่กล่าวมานี้เกิดขึ้นกับครอบครัว ชุมชน หน่วยงาน สถาบัน ตลอดจนประเทศใดแล้ว จะทำให้ประเทศผ่านพ้นวิกฤติ ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม สามารถพัฒนาชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นสังคมคุณธรรมนำความรู้ ช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนในปัจจุบัน เพื่อเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่ที่จะพัฒนาประเทศได้ต่อไปในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ตลอดจนบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับสถานศึกษาดังนี้

1. ได้ทราบสภาพของการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. ได้แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
3. ใช้เป็นกลยุทธ์ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูดำเนินการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการในโรงเรียนบรรลุดุติประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
4. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษาใช้ในการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาให้มีการบริหารจัดการที่ดี เป็นผู้บริหารที่ดี เป็นที่ยกย่องเคารพนับถือ และการบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้
 ระยะที่ 1 การศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่างมีรายละเอียดดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 8 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 2) ประกอบด้วย

- 1.1 ด้านความขยัน
- 1.2 ด้านความประหยัด
- 1.3 ด้านความซื่อสัตย์
- 1.4 ด้านความมีวินัย
- 1.5 ด้านความสุภาพ
- 1.6 ด้านความสะอาด
- 1.7 ด้านความสามัคคี
- 1.8 ด้านความมีน้ำใจ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,817 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 169 คน และครูจำนวน 2,648 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,817 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1997 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555 : 148 - 149) ได้จำนวน 338 คน หลังจากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน เป็นผู้บริหารจำนวน 27 คน และครู จำนวน 311 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษา

3.1.1 ขนาดเล็ก

3.1.2 ขนาดกลาง

3.1.3 ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 คือ ด้านความขยัน ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีวินัย ด้านความสุภาพ ด้านความสะอาด ด้านความสามัคคี ด้านความมีน้ำใจ

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยใช้การสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การกำหนดขอบเขตการวิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย มีจำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีเกณฑ์คัดเลือก ดังนี้

1.1 เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือมีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

1.2 ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ของหน่วยงานทางการศึกษา หรือครูผู้สอนที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป

1.3 มีประสบการณ์ทางด้านการบริหารในสถานศึกษาอย่างน้อย 5 ปี หรือปฏิบัติงานทางด้านวิชาการ ไม่น้อยกว่า 5 ปี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ หมายถึง การปฏิบัติงานในการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ รวมถึงการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานเพื่อให้มองเห็นความสำคัญของคุณธรรมให้นักเรียนสามารถบรรลุจุดหมายของหลักสูตรการจัดการเรียนรู้เป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างดี ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ใน 8 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความขยัน หมายถึง หมายถึง การบริหารการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเพื่อนำให้นักเรียนความตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จ ด้วยความมานะ พยายาม เอาใจใส่ ต่องาน ด้วยความกระตือรือร้น ไม่นิ่งเฉยให้เวลาผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ ทำงานอย่าง เข้มแข็ง ไม่ปล่อยปละละเลย ประพฤติปฏิบัติเป็นประจำ สม่ำเสมอไม่เกียจคร้าน และมีได้ย่อก่อต่ออุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้งานสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือความต้องการ

1.2 ด้านความประหยัด หมายถึง การบริหารการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเพื่อเน้นให้นักเรียนรู้จักการใช้ทรัพย์สิน ทรัพยากรและสิ่งของ ทั้งของตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า รู้จักออมทรัพย์สิน รู้จักใช้และแบ่งเวลา รู้จักประมาณตนในการดำรงชีวิตตามความจำเป็น ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ขยับยั้งความต้องการให้อยู่ในขอบเขตอันพอเหมาะพอควร เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ทรัพยากรในการดำรงชีวิตเหมาะสมกับฐานะความเป็นอยู่

1.3 ด้านความซื่อสัตย์ หมายถึง การบริหารการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเพื่อเน้นให้นักเรียนมีความซื่อตรง น่าไว้วางใจ น่าเชื่อถือ มีความจริงใจ ประพฤติตรงไม่เอินเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจปลอดจากความรู้สึกลำเอียงหรืออคติประพฤติตนถูกต้องตามทำนองคลองธรรม รับผิดชอบต่อตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง ประพฤติอย่างเหมาะสม ทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อประเทศชาติ

1.4 ด้านความมีวินัย หมายถึง การบริหารการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเพื่อเน้นให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมกับจรรยาบรรณ ขอบบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมยึดมั่นในระเบียบแบบแผน กฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดขึ้น เพื่อให้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตร่วมกัน เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตนเอง และความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของสังคม

1.5 ด้านความสุภาพ หมายถึง การบริหารการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเพื่อเน้นให้นักเรียนมีมารยาทเรียบร้อย ใช้กิริยาจาอา่อนโยน ละมุนละม่อมการพูดคุยด้วยคำที่ไพเราะ ไม่มีคำหยาบคายเจ็บป่น อ่อนน้อมถ่อมตน รวมถึงการแต่งกายที่เหมาะสมกับบุคคล เวลา และสถานที่ การรู้จักเสียสละ ให้อภัยผู้อื่น ไม่ก้าวร้าวรุนแรงวางอำนาจ ข่มผู้อื่น ทั้งโดยวาจาและท่าทาง แต่ในเวลาเดียวกันยังคงมีความมั่นใจในตนเอง เป็นผู้ที่มีการวางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

1.6 ด้านความสะอาด หมายถึง การจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเพื่อเน้นให้นักเรียนรักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมให้สะอาดถูกต้องตามสุขลักษณะ เป็นที่เจริญตาทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น ฝึกฝนจิตใจมิให้ขุ่นมัวปราศจากความมัวหมองทั้งกายใจคิดดีต่อผู้อื่น ไม่มุ่งร้าย ไม่อิจฉาริษยามีความแจ่มใสอยู่เสมอ

1.7 ด้านความสามัคคี หมายถึง การบริหารการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเพื่อเน้นให้นักเรียนมีพฤติกรรมร่วมมือร่วมใจทำงานอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันพร้อมเพรียงกันทำงานอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมให้สำเร็จ ลุล่วง ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาและไม่สร้างความแตกแยก เป็นผู้มีเหตุผลยอมรับความแตกต่างทาง ความคิดของผู้อื่น รับผิดชอบต่อตนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี

1.8 ด้านความมีน้ำใจ หมายถึง การบริหารการจัดการเรียนการสอนเพื่อเน้นให้นักเรียนแสดงออกถึงการอาสาหรือเต็มใจที่จะช่วยเหลือ แบ่งปัน มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ให้ความสำคัญในชีวิตความเป็นอยู่ของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ เกื้อกูลกันและกัน การให้และอาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกายและสติปัญญา รู้จักแบ่งปัน เสียสละ ความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนและรองผู้อำนวยการ โรงเรียนที่มีฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลบังคับบัญชาข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

3. ครู หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งเป็นข้าราชการครูที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งครูผู้ช่วย

4. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง จำนวนนักเรียนที่เป็นตัวกำหนดขนาดของสถานศึกษา ตามเกณฑ์การแบ่งขนาดของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขนาดคือ

4.1 ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 499 คนลงมา

4.2 ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 500 - 1,499 คน

4.3 ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้รวมโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษเข้าด้วยกัน โดยขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,500 - 2,499 คน และขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป

5. โรงเรียนในสหวิทยาเขตบุรีรัมย์ หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ประกอบด้วยสหวิทยาเขต เมืองบุรีรัมย์ ลำปลายมาศ กระจ่าง ประโคนชัย นางรอง หนองกี่ ละหานทราย และพุทไธสง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม
 - 1.1 ความหมายของคุณธรรม
 - 1.2 ความหมายของจริยธรรม
 - 1.3 ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม
 - 1.4 คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ
3. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม

คุณธรรมเป็นพฤติกรรมหรือลักษณะการแสดงออกของคนในสิ่งที่ดีงามอาจจะแสดงออกมาทางกายวาจา หรือจิตใจ คุณธรรมเป็นสิ่งที่ดีงามที่ควรปลูกฝังและดำรงไว้ ซึ่งคุณธรรมอันก่อให้เกิดคุณธรรมอื่น ๆ ซึ่งคุณธรรมมีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ความหมายของคุณธรรม

คำว่า คุณธรรม มีนักวิชาการผู้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า หมายถึง สภาพคุณงามความดี (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546 : 187)

ดิวี่ (Dewey.1998) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า คุณธรรม คือ หลักความประพฤติที่มีการอบรมให้เป็นความประพฤติของพลเมืองดีโดยเน้นที่ วิทยุบุคคลเท่ากับที่ตระหนักถึงผลทางสังคมที่จะดำรงรูปแบบของสังคมนั้น (กำแหง จิตตะมาก. 2548 : 14)

โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1980) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า คุณธรรม คือ ความรู้สึกผิด ชอบชั่วดี เป็นกฎเกณฑ์และมาตรฐานของการประพฤติและปฏิบัติ ในสังคม และทำให้บุคคลมีการพัฒนา จนกระทั่งมีลักษณะพฤติกรรมเป็นของตนเอง มาตรฐานการ ตัดสินใจของสังคมจะเป็นเครื่องตัดสินว่าการแสดงออก ซึ่งพฤติกรรมเช่นนั้นเป็นเรื่องที่ผิดหรือถูก (กำแหง จิตตะมาก. 2548 : 14)

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549 : 2) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่าคุณธรรม หมายถึง หลักธรรมหรือระบบที่คุณค่าของมนุษย์ ชุมชน สังคม ตระหนักให้ความสำคัญ ยึดถือเป็นมโนสำนึก เป็นจิตวิญญาณที่สะท้อนถึงความจริง ความดีงาม ความถูกต้อง ทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เอื้อเพื่อเผื่อแผ่ มีน้ำใจต่อกัน

พุทธทาสภิกขุ (2550 : 8) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่าคุณธรรม หมายถึง คุณสมบัติฝ่ายดีโดยส่วนเดียว เป็นที่ตั้งหรือเป็นประโยชน์แก่สันติภาพหรือสันติสุข จึงเป็นที่ต้องการของมนุษย์ คุณธรรมเป็นสิ่งที่ต้องอบรม โดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดขึ้นเหมาะสมกับที่เราต้องการ

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธัมมจิตโต. 2550 : 8) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง เป็นเรื่องของความจริงแท้หรือสัจธรรม คุณธรรมทำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติที่ดีทำให้เกิดการรักษาศีลคุณธรรมเป็นตัวหลัก และกระจายออกไปเป็นจริยธรรมและจรรยาบรรณ

กู๊ด (Good, 1973 : 374) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง ระบบของหลักการ ของความถูกต้อง และ ไม่ถูกต้องของความประพฤติซึ่งอาจจะเป็นความจริง หรือ อุดมการณ์

สรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่บุคคลส่วนใหญ่ยอมรับว่ามีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นความดีงาม เป็นเครื่องประดับประดาใจให้เกลียดชั่ว กลัวบาป ใฝ่ความดี ซึ่งส่งผลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ อย่างถูกต้องเหมาะสม

ความหมายของจริยธรรม

จริยธรรมเป็นหลักเกณฑ์กฎเกณฑ์แนวทางของการประพฤติปฏิบัติโดยบุคคลสามารถประเมินได้ถึงความผิดถูกของการกระทำ จริยธรรมเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตจนก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มีนักวิชาการผู้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2546 : 291) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ

กำแหง จิตตะมาก (2548 : 10) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดี สิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติ และหลักการแนวคิดความเชื่อที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานของผู้เรียน ในแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา

ภายในสถานศึกษา ซึ่งมีตัวบ่งชี้หรือตัวชี้วัดประกอบด้วย มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตนตามระเบียบและหลักธรรมเบื้องต้นของแต่ละศาสนา ชื่อสำคัญสุจริต มีความเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ประหยัด และเสียสละเพื่อส่วนรวม

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549 : 9) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ยังประพฤติปฏิบัติ มีพฤติกรรมที่พึงปรารถนาต้องประสงค์ของสังคมเป็นหลักหรือกรอบที่ทุกคนกำหนดไว้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงามเกิดความสงบร่มเย็นเป็นสุข เกิดความรักสามัคคี เกิดความอบอุ่น มั่นคงและปลอดภัยในการดำรงชีวิต เช่น ศีลธรรม กฎหมาย ธรรมเนียม

พุทธทาสภิกขุ (2550 : 9) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง ระเบียบปฏิบัติที่มุ่งปฏิบัติเพื่อให้เกิดความผาสุกในสังคม เป็นสิ่งที่มนุษย์ทำขึ้น แต่งขึ้นตามเหตุผลของมนุษย์เอง หรือตามความต้องการของมนุษย์

พระราชวรานูณี (2550 : 9) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง การนำความรู้ในความจริงหรือกฎธรรมชาติไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตที่พึงปรารถนาอันจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

ศิริติ บุญเจือ (2550 : 9) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า หมายถึง ประมวลกฎเกณฑ์ ความประพฤติหรือมาตรการของความประพฤติ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีความสำนึกและการตัดสินใจ

นางลักษณ์ วิรัชชัย บุญผา เมฆสรทองคำ และธีระวัฒน์ ฆะราช (2551 : 4) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะ สภาวะหรือสภาพ ของคุณงามความดีที่บุคคลประพฤติปฏิบัติในลักษณะที่พึงปรารถนาถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับกฎเกณฑ์และมาตรฐานทางสังคม

โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1980 : 4 - 5) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม เป็นพื้นฐานของความยุติธรรม ซึ่งยึดถือเอาการกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียมกัน โดยมีได้หมายถึงกฎเกณฑ์ที่บังคับโดยทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ซึ่งมีความสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ไม่มีการขัดแย้งกัน เป็นอุดมคติ ดังนั้นพันธะทางจริยธรรมจึงเป็นการเคารพต่อสิทธิและข้อเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน

กู๊ด (Good, 1973 : 641) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกผิดชอบ ชั่วดีเป็นเกณฑ์มาตรฐานของความประพฤติในสังคมซึ่งบุคคลจะพัฒนาขึ้นจนกระทั่งมีพฤติกรรมเป็นของตนเอง ผลของการกระทำพฤติกรรมนั้นจะเป็นเครื่องตัดสินว่าการกระทำนั้นผิดหรือถูก โดยแต่ละระดับของพัฒนาการทางจริยธรรมจะมีเกณฑ์การตัดสินใจของสังคมนั้น ๆ

สรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง สภาพความดีงาม สิ่งที่ควรประพฤติปฏิบัติ เป็นการแสดงออกทางการประพฤติปฏิบัติ ซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็นรูปธรรม และเป็นเรื่องของการแก่นึสัข โดยทำบ่อย ๆ ซ้ำ ๆ จนเป็นนิสัยแล้วจะกลายเป็นคุณธรรม เป็นการริเริ่มจากภายนอกเข้าสู่ภายในหรือการพิจารณาจากภายในมาสู่ภายนอก และเป็นลักษณะนิสัย เป็นคุณสมบัติที่ดีในจิตใจ ฉะนั้นทำดีต้องทำบ่อย ๆ จนเป็นนิสัย

จากความหมายของทั้งสองคำดังกล่าวข้างต้น พบว่ามีความใกล้เคียงกันเป็นอย่างมากจึงมักเป็นคำที่ใช้คู่กัน แต่อย่างไรก็ตาม สรุปได้ว่า การมีคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงสภาพคุณงามความดีและความถูกต้องที่มีอยู่ภายในจิตใจของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของสังคม มีความสำคัญต่อตนเองและผู้อื่น ช่วยให้อำนาจดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ความเจริญต่อตนเองและสังคม เพราะเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งจิตใจให้ไม่ทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดความสามัคคีช่วยให้ความสงบสุข ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือกัน คุณธรรมจะเสริมสร้างความสงบสุขและความเจริญให้แก่ประเทศชาติเพราะความไม่เบียดเบียนกัน ไม่เอารัดไม่เอาเปรียบ ไม่ใช้สิทธิเสรีภาพจนล่วงล้ำสิทธิและเสรีภาพผู้อื่น

ความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรม

คุณธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างยิ่ง ในการกำหนดความสงบสุขของสังคม สังคมใดที่คนในสังคมเป็นผู้เที่ยบพร้อมด้วยคุณธรรม สังคมนั้นก็จะมีแต่ความสุข ความสงบ ในทางสลับกันหากคนในสังคมใดมีความบกพร่องด้านจิตใจขาดคุณธรรม แม้สังคมนั้นจะมีความมั่งคั่ง ทางด้านธุรกิจแต่จะหาความสงบสุข ได้ยากมีผู้ให้ความหมายของความสำคัญของคุณธรรมไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 2) ได้กล่าวว่า จากกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดจนการที่สื่อต่าง ๆ ที่เผยแพร่ทั่วไปในปัจจุบันนี้ทำให้เด็กไทยได้รับเอาวัฒนธรรมและแบบอย่างต่าง ๆ มาจากต่างประเทศ ทำให้เด็กไทยได้รับวัฒนธรรมต่างประเทศเหล่านั้นมา โดยไม่ได้พิจารณาว่าสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี อีกทั้งขาดความเอาใจใส่จากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่งผลให้พฤติกรรมของเด็กได้เปลี่ยนแปลงในเรื่องของการมีระเบียบวินัย ศีลธรรม วัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงาม จนทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ต้องเสียเอกลักษณ์ของความเป็นไทย จากความคาดหวังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อยู่ที่การศึกษาที่จะเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคน เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เป็นคนดีมีความรู้ความสามารถ และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่าง มีความสุขบนพื้นฐานความเป็นไทยซึ่งจะเป็นอย่างนั้น ได้จากการ

ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะสร้างให้กับนักเรียนให้เป็น
ทรัพยากรบุคคลที่สมบูรณ์ เป็นกำลังสำคัญที่จะพัฒนาประเทศชาติ

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2546 : 56) ได้กล่าวว่า คุณธรรม
มีความสำคัญต่อตัวบุคคล คือ คุณธรรมเป็นเครื่องชี้รางวัลศักดิ์ศรีมนุษย์ เสริมสร้างบุคลิกภาพมีหลัก
มั่นคงในค่าน การตัดสินใจ เสริมมิตรภาพที่เป็นที่น่าเชื่อถือจากผู้อื่นทำให้ความสัมพันธ์อันดีเกิดขึ้น
คุณธรรม สร้างความสบายใจ ไม่ต้องระแวงในอันตราย เสริมสร้างความมั่นคง ปลอดภัยในการ
ประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตและต่อส่วนรวม นอกจากนี้คุณธรรมจะเสริมสร้างความสงบสุขและ
ความเจริญให้แก่ ประเทศชาติเพราะความไม่เบียดเบียนกัน ไม่เอารอดไม่เอาเปรียบ ไม่ใช่สิทธิ
เสรีภาพจนล่วงล้ำสิทธิ และเสรีภาพผู้อื่น ความเจริญของประเทศมีได้จากคนของประเทศร่วมมือ
ร่วมใจกัน มุ่งมั่นสร้าง และพัฒนาประเทศเสียสละเพื่อส่วนรวม

จำเรณูรัตน์ เจือจันทร์ (2548 : 52) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม
ว่ามี ความสำคัญอยู่ที่การให้คุณค่าของบุคคลจนเกิดเป็นความประทับใจอย่างลึกซึ้ง เรียกว่า
เป็นค่านิยม เฉพาะของบุคคลต่อสิ่งนั้น ๆ จริยธรรมที่เกิดจากค่านิยมอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประการ
ประการแรก คือ ค่านิยมพื้นฐาน เป็นค่านิยมที่ทำให้บุคคลมีคุณธรรมประจำใจ มีธรรมเนียม
ประเพณีที่ดี กฎหมาย และกฎระเบียบที่ควบคุมสังคม และประการที่ 2 คือ ค่านิยมวิชาชีพทำให้
บุคคลมีอุดมการณ์ประจำวิชาชีพ มีจรรยาบรรณวิชาชีพหรือมีพระราชบัญญัติวิชาชีพ เป็นต้น
ความสำคัญ ของคุณธรรมและจริยธรรมอาจแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับการดำรงชีวิต คุณธรรมและจริยธรรมจะเป็นตัวนำที่ทำให้บุคคลได้กำหนด
พฤติกรรมของตนเอง เพื่อทำให้เกิดความสุข
2. ระดับสังคม ความสุขของบุคคลที่อยู่ในกลุ่มเพื่อนและสังคม คือ การได้รับ
การยอมรับ บุคคลต้องอาศัยคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อรักษาไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและส่งเสริมชื่อเสียง
เกียรติคุณของบุคคล และในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพ เช่น จริยธรรมจะเป็นอุดมการณ์ หรือ
อุดมการณ์อันสูงสุดสำหรับวิชาชีพนักกฎหมายในอันที่จะให้ความยุติธรรม การดำรงไว้ซึ่ง
ความสุขของสังคม และการใช้เหตุผลยิ่งกว่าการกระทำตามอำเภอใจ
3. ระดับโลก คุณธรรมและจริยธรรมอาจกล่าวได้ว่า เป็นหลักธรรมที่คุ้มครองโลกให้อยู่
รวมกันได้อย่างสันติสุข โดยเฉพาะใน โลกยุคปัจจุบัน ที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้าน
เศรษฐกิจและสังคม ก่อให้เกิดการแพร่กระจายในด้านข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งการไหลของ
วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ในยุคนี้เป็นยุคของการแข่งขันและท้าทายความสามารถในการดำเนินการ
บริหารทุกสาขารวมทั้งธุรกิจการค้าในระบบโลกสากล

คุณธรรมจริยธรรมมีความสำคัญต่อบุคคล สังคมและชาติบ้านเมือง สังคมใดที่มีสมาชิกของสังคมที่ไร้คุณธรรมจริยธรรมจำนวนมาก สังคมนั้นจะมีแต่ความสับสนวุ่นวาย และยากแก่การพัฒนาในสังคมการศึกษาก็เช่นกัน หากผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เช่น ผู้บริหาร ไร้คุณธรรมจริยธรรม นอกจากจะทำให้ตนเองและสถานศึกษาดกดำแล้วยังทำให้สังคม และชาติบ้านเมืองตกต่ำไปด้วย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2548 : 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม ว่า การที่คนเราจะทำความดีหรือไม่ มากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับสาเหตุทั้งภายนอกและภายใน ตัวบุคคล สาเหตุภายใน คือ ลักษณะจิตต่าง ๆ เช่น การไม่เห็นแก่ตัว แต่เห็นแก่ส่วนรวม การมุ่งอนาคต และ ความสามารถในการควบคุมตนเอง ความเชื่อที่ว่าทำดีจะนำไปสู่ผลดี และการทำชั่วต้องได้รับโทษ นอกจากนั้นการมีความพอใจและเห็นด้วยกับความดีต่าง ๆ และเห็นความสำคัญของความดีเหล่านั้น เช่น ความซื่อสัตย์ การเคารพกฎระเบียบและกฎหมาย ความสามัคคี เป็นต้น ลักษณะทางจิตเหล่านี้มีความสำคัญมาก บุคคลแต่ละคนจะอยู่ภายใต้อิทธิพลของจิตใจของตนและสภาพแวดล้อม ภายนอกไปพร้อม ๆ กัน ในการที่จะกล่าวว่าการทำหรือไม่ทำพฤติกรรมต่าง ๆ นั้น จิตใจหรือสภาพแวดล้อมจะมีอิทธิพลมากกว่ากัน ในการที่บุคคลนั้น จะทำความดีละเว้นความชั่วก็ตอบได้ว่า ใครจะอยู่ภายใต้อิทธิพลของสภาพแวดล้อมมากหรือน้อย นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพทางจิตใจของ บุคคลนั้น คนที่จิตใจยังไม่พัฒนาไปสู่ขั้นสูง เช่น เด็ก หรือคนที่มีจิตใจต่ำ แม้ว่าจะเป็นผู้ใหญ่แล้วก็ตาม จะเป็นผู้ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสภาพแวดล้อม ภายนอก บุคคลนั้นจะทำความดีละเว้นความชั่ว ในสถานการณ์ที่มีคนออกคำสั่งคอยสอดส่อง และควบคุมบังคับเท่านั้น และจะทำความดีเพราะต้องการรางวัล หรืองดเว้นการกระทำที่ไม่ดีเพราะกลัวถูกลงโทษ กลัวคนอื่นเห็น กลัวโดนจับได้เท่านั้น ส่วนผู้ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของสภาพแวดล้อมจะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดจึงมักขึ้นอยู่กับพิจารณาโดยตนเองอย่างรอบคอบ โดยไม่เห็นแก่ตัว แต่ทำตามกฎระเบียบ ทำงานเพื่องานอย่างเต็มความสามารถด้วยใจรัก และทำเพื่อหน่วยงานและส่วนรวมเป็นสำคัญ ผู้ที่มีจิตใจแกร่งไม่พ่ายแพ้ต่อสถานการณ์ที่ยั่วให้ทำชั่ว มีระเบียบวินัย ควบคุมบังคับตนเองได้ ทำความดีเสมอ แม้จะไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้อื่นก็ตาม บุคคลประเภทนี้มีจิตใจสูง

สุนทร โคตรบรรเทา (2551 : 21) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม คือ ค่านิยมในระดับต่าง ๆ ซึ่งสังคมและบุคคลจำเป็นต้องยึดมั่นถือมั่น แสดงว่าสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเกิดคุณธรรม คือ ค่านิยม เพราะค่านิยมหมายถึงสิ่งที่บุคคลยอมรับว่า มีความสำคัญมาก ซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามกลุ่มบุคคลและวัฒนธรรม เช่น ค่านิยมในการมีการศึกษาระดับสูง ความกตัญญู ต่อบิดามารดาและครูอาจารย์นั้น ในบางสังคมเห็นว่าสองสิ่งนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก

แต่ในบางกลุ่ม อาจเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่สำคัญ เพราะอาจไม่ใช่สิ่งที่จำเป็น หรือความกตัญญู อาจจะมี ความสำคัญในระดับที่ต่ำ เพราะยังมีสิ่งอื่นที่สำคัญกว่าความกตัญญู เช่น ความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวมและความ เสียสละ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารที่มีคุณธรรมจริยธรรมก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ คือ ทำให้มีความเจริญก้าวหน้าและมีความมั่นคงในอาชีพ ได้รับการยกย่องสรรเสริญจากบุคคลทั่วไป เป็นที่เคารพเชื่อฟังของผู้ใต้บังคับบัญชาและศิษย์มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ไร้ภัยอันตราย ใด ๆ เพราะแวดล้อมไปด้วยความรักความนับถือจากศิษย์ผู้ใต้บังคับบัญชา และบุคคลทั่วไป ครอบครัวมีความอบอุ่นมั่นคง เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของชุมชน สถานศึกษาได้รับการพัฒนาอย่าง เต็มที่ เพราะได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือจากชุมชน

คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

มีนักวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้
จําเรณูรัตน์ เจือจันทร์ (2548 : 57) ได้กล่าวถึง คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา ดังนี้

1. ศรัทธา การมีความเชื่ออย่างมีเหตุผล
2. สติ การควบคุมพฤติกรรมทางกาย วาจา ใจ ให้อยู่ในกฎระเบียบอันดีงามของสังคม ซึ่งได้แก่การมีศีล
3. หิริ การมีความละอายต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น คิดน้อราษฎ์บังหลวง
4. โอบอ้อม การมีความอดกลั้นโดยเกรงกลัวที่จะไม่ทำชั่ว
5. พาหุสัจจะ การรอบรู้ รู้ลึกโดยใช้หลักการรับฟังข้อเสนอแนะ รู้จักโต้แย้งด้วยหลักการ ที่เป็นเหตุเป็นผล รู้จักวิธีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำไปสู่การบูรณาการเป็นข้อมูล สำหรับการบริหารจัดการการศึกษา
6. จาคะ การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเสียสละ มีน้ำใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้อื่น
7. ปัญญา การมีความรู้ที่กว้างและเห็นจริง มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเหตุผล รู้ว่า อะไรดี อะไรชั่ว ถูก ผิด มีคุณ มีโทษ มีประโยชน์หรือไม่มีประโยชน์ เป็นต้น

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2548 : 11) ได้กล่าวถึง คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี (Good Personality) คือ เป็นผู้ที่มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
2. รู้จักหลักปฏิบัติต่อกันด้วยดี ระหว่างผู้บังคับบัญชากับลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้าชื่อ “ เภฏฐิมทิส ” คือ ทิศเบื้องล่าง เจ้านายหรือผู้บังคับบัญชา พึง บำรุงบ่าว หรือผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยสถาน 5 คือ

2.1 ด้วยการจัดงานให้ตามกำลัง คือ มอบหมายงานให้ตามความรู้ สติปัญญา (รู้จักใช้คนให้ถูกกับงาน)

2.2 ด้วยการใช้อาหารและบำเหน็จรางวัล คือ เมื่อทำดีก็รู้จักยกย่องชมเชยและสนับสนุนอุดหนุนให้ได้รับรางวัล เมื่อทำไม่ดีต้องว่ากล่าวตักเตือน แนะนำ สั่งสอน ถ้าไม่ยอมแก้ไขให้ดีขึ้นต้องตำหนิ และลงโทษโดยชอบธรรม

2.3 ด้วยการรักษาพยาบาลในยามเจ็บไข้ คือ ต้องดูแลสารทุกข์สุขดิบของผู้ใต้บังคับบัญชา

2.4 ด้วยแจกของมีรสแปลก ๆ ให้กิน คือ ให้รู้จักมีน้ำใจแบ่งปัน

2.5 ด้วยปล่อยในสมัย คือ รู้จักให้ลูกน้องได้ลาพักผ่อนบ้าง

3. เป็นผู้มียุทธสัมพันธที่ดีด้วยคุณธรรม คือ พรหมวิหาร 4 และสังคหัตถ์ 4 เป็นต้น

3.1 พรหมวิหาร 4 ธรรมประจำใจอันประเสริฐหรือธรรมประจำใจของผู้ใหญ่เป็นธรรมที่ผู้บริหารจะต้องใช้ในการปฏิบัติตนต่อผู้ใต้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน มี 4 ประการ คือ 1) เมตตา ความรักความหวังดี ปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นอยู่ดีมีความสุข 2) กรุณา ความสงสารเห็นอกเห็นใจ ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ 3) มุทิตา ความรู้สึกพลอยชื่นชมยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีมีความสุข และ 4) อุเบกขา ความรู้สึกวางเฉยเป็นกลางไม่ลำเอียง เข้าข้างคนใดคนหนึ่ง

3.2 สังคหัตถ์ 4 ธรรมอันเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคน มี 4 ประการ คือ 1) ทาน รู้จักแบ่งปันสิ่งของ ของตนแก่ผู้อื่นที่ควรแบ่งปัน 2) ปิยวาจา รู้จักเจรจาอ่อนหวาน 3) รัตถจริยา รู้จักประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น และ 4) สมานัตตตา เป็นผู้เสมอต้นเสมอปลายไม่เย่อหยิ่ง

4. เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

5. มีความคิดพัฒนา คือ เป็นนักพัฒนาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในที่ทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

6. เป็นผู้มียุทธสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ

7. มีความมั่นใจในตนเอง

8. เป็นผู้ประกอบด้วยหลักธรรมาภิบาล คือ คุณธรรมของผู้บริหารที่ดี 4 หลัก คือ

8.1 หลักความถูกต้อง

8.2 หลักความเหมาะสม

8.3 หลักความบริสุทธิ์

8.4 หลักยุติธรรม

สุนทร โคตรบรรเทา (2551 : 22 - 23) ได้กล่าวถึง คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การใช้หลักธรรมในการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษาให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพ โดยการปกครองและบริหารที่ดี

สรุปได้ว่า คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การใช้หลักธรรมปฏิบัติในการบริหารราชการทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฏิบัติกร และผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง หรือระดับสูงให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพสูง โดยการปกครองและบริหารที่ดี คุณธรรมมีความสำคัญต่อตนเองและผู้อื่น ช่วยให้ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ความเจริญต่อตนเองและสังคม เพราะเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งจิตใจไม่ทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องทำให้เกิด ความสามัคคีช่วยให้เกิดความสงบสุข ไม่สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือกัน คุณธรรมจะเสริมสร้างความสงบสุขและความเจริญให้แก่ประเทศชาติเพราะความไม่เบียดเบียนกัน ไม่เอาर्डไม่เอาเปรียบ ไม่ใช่สิทธิเสรีภาพจนล่วงล้ำสิทธิและเสรีภาพผู้อื่น

แนวคิดคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

การศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญของบุคคลและสังคมส่วนรวม ความสำคัญของการศึกษา ความสำคัญของการศึกษาจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานปัจจัยหนึ่งในการดำรงชีวิต การจัดการศึกษาที่ต้องคำนึงถึงสังคม สิ่งแวดล้อม อยู่บนพื้นฐานคุณธรรมจริยธรรมที่ถูกต้อง โดยมีนักวิชาการให้แนวคิดเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมพื้นฐานให้แก่เด็กและเยาวชนดังนี้

ทิตนา เขมมณี (2543 : 4 - 5) ได้กล่าวถึง การพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน สำหรับครู อาจารย์ ข้าราชการว่าสามารถที่จะดำเนินการ ได้คือ การป้องกันปัญหาอันก่อให้เกิดการกระทำผิดจริยธรรม โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี มิให้บุคคลทำความชั่วหาผลประโยชน์ขจัดแหล่งอบายมุขทั้งปวง ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนทางจริยธรรมอยู่เสมอ ประกาศเกียรติคุณ ให้รางวัลยกย่องผู้กระทำ ความดีให้ปรากฏต่อสาธารณชน พัฒนาและปลูกฝังค่านิยม หักสนคดีและบุคลิกภาพ โดยใช้กิจกรรมอย่างหลากหลาย เช่น กิจกรรมกลุ่มการปฏิบัติธรรมระดับ ศิล สมาธิ ปัญญา การปลูกฝังให้มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมให้สูงขึ้น

วิไล ตั้งจิตสมคิด (2544 : 61) ได้กล่าวว่า การปลูกฝังคุณธรรม ให้แก่เด็กและเยาวชนนั้น ควรเริ่มต้นที่บ้านเป็นสำคัญเพื่อเป็นการปูพื้นฐานพ่อแม่ควรจะทบทวนบทบาทของตนเองเปิดโอกาส ให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความคิดเห็น และพ่อแม่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูก หากทำได้เด็กจะประสบความสำเร็จในชีวิตเบื้องต้นไปแล้วครั้งหนึ่ง โรงเรียนเป็นแหล่งที่สองรองจากบ้านที่มีส่วนในการปลูกฝังคุณธรรม ให้แก่เด็กและเยาวชน โดยเฉพาะครูอาจารย์ นับได้ว่าเป็นหัวใจ ในบรรดาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาเพราะครูเป็นผู้ก่อให้เกิด

การเปลี่ยนแปลง และการเรียนรู้ในตัวผู้เรียน ถึงแม้จะมีปรัชญาการศึกษา หลักสูตร กระบวนการ การเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผลที่เหมาะสมสอดคล้องกับ การดำรงชีวิต ของผู้เรียนในปัจจุบัน ก็ตาม แต่สิ่งเหล่านี้ย่อมไร้ความหมายถ้าครูไม่นำไปใช้หรือปฏิบัติ ดังนั้น ครู อาจารย์ยังมีบทบาท ที่สำคัญต่อการปลูกฝังคุณธรรมรองจากทางบ้าน นอกจากนั้นสถาบันการเมือง ก็เป็นอีกส่วนหนึ่ง ที่จะช่วยในการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนด้วยเช่นกัน เพราะผู้นำไม่ว่าจะเป็นฝ่ายรัฐบาล หรือฝ่ายค้านก็ตามย่อมมีส่วนในเรื่องนี้อย่างยิ่ง เพราะผู้ใหญ่จะเป็นแบบอย่างที่ดี ให้เด็กได้ปฏิบัติตามหากผู้ใหญ่ขาดคุณธรรมแล้ว เด็กและเยาวชนเหล่านี้ก็จะถือเป็นแบบอย่าง ดังนั้น ผู้ใหญ่ควรคิด ก่อนทำ เพราะการกระทำในวันนี้จะเป็นผลในวันข้างหน้า

วิจิตร ศรีสอาน (2550 : 14) ได้กล่าวตอนหนึ่งในการประชุมและปาฐกถาพิเศษ เรื่อง พลัง เยาวชนเพื่อสร้างคุณธรรมว่า โรงเรียนแต่ละแห่งต้องสร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่เน้นคุณธรรม พื้นฐาน 8 ประการ ได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ เพื่อให้เด็กมีความรู้ อยู่ดีมีสุข

ประเวศ วะสี (2550 : 3) ได้กล่าวถึงระบบการศึกษาที่คุณธรรมนำความรู้ว่า อุปสรรคของการพัฒนาคุณธรรม คือ ระบบการศึกษาที่เอาวิชาเป็นตัวตั้งเน้นว่าเรียนวิชาอะไร ได้ใช้ตำรา อะไร สอนวิชาอะไร และสำเร็จวิชาอะไร เรื่องนี้ท่านเจ้าคุณพรหมคุณาภรณ์ พุคมา 20 - 30 ปีว่าเป็น การศึกษาแยกส่วน แยกการศึกษาจากชีวิต เด็กไม่ยอมคุยกับพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย เพราะคุยแล้ว ไม่ได้คะแนน คะแนนไปอยู่ในการท่องตำรา แท้จริง พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย มีความรู้ในตัวมาก

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2555 : 28) ได้เน้นการพัฒนา และปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมไว้ว่า ควรกระทำโดยการประพฤติปฏิบัติจริงทุกอย่าง ต้องเกิดจากการเรียนรู้และมีใจความรู้และมีใจความรู้ที่เป็นเพียงทฤษฎี แต่ต้องเป็นความรู้ที่เกิดจากการประพฤติปฏิบัติที่สำคัญควรกระทำซ้ำบ่อย ๆ เป็นประจำ จะทำให้เกิดการพัฒนาคุณธรรม และ จะเกิดการฝังรากลึกกลายเป็นเจตคติ ค่านิยมเฉพาะคนขึ้น

คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

คุณธรรมพื้นฐานมีสาเหตุมาจากภาวะวิกฤติทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ซึ่งประเทศไทย ต้องเผชิญอยู่ขณะนี้ เมื่อพิจารณาอย่างรอบด้านหนทางที่จะผ่อนคลายนไทยทุกคนก็ควรหันหน้า เข้าหากัน ร่วมคิด ร่วมแรง ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา ทุกฝ่ายยอมลดเป้าหมายเพื่อพบกันครึ่งทาง เพื่อ ความอยู่รอดปลอดภัย ความเจริญของประเทศอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนจะด้วยวิธีใด ก็ตามสิ่งสำคัญ ต้องอยู่บนรากฐานของคุณธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่ตั้งใจควรแก่การประพฤติปฏิบัติการพัฒนาบุคคล โดยใช้คุณธรรมนั้น เป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาคนในชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยกาย วาจา ใจ การศึกษาก็มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศการแข่งขันทางเศรษฐกิจในยุค โลกาภิวัตน์ก็ขึ้น

อยู่กับการศึกษาการพัฒนาการเมืองก็ขึ้นอยู่กับการศึกษา สังคมกำลังเสื่อมโทรมก็ต้องหันไปพึ่ง การศึกษาการพัฒนา การศึกษา จึงเป็นเงื่อนไขสำคัญของการพัฒนาประเทศ ในกรณี กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายเร่งรัด การปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้สร้าง ความตระหนักสำนึกในคุณค่าของ ประชญาเศรษฐกิจพอเพียงความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถี ประชาธิปไตย พัฒนาคอนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความ ร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนให้ เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุขด้วยคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการอันประกอบด้วย ประกอบด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 35)

1. ความขยัน
2. ความประหยัด
3. ความซื่อสัตย์
4. ความมีวินัย
5. ความสะอาด
6. ความสุภาพ
7. ความสามัคคี
8. ความมีน้ำใจ

ซึ่งมีแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม 8 ประการ ดังนี้

1. ด้านความขยัน

เป็นพฤติกรรมเอาใจใส่ต่องานที่ได้รับมอบหมาย การลงมือทำงานทันที ที่ได้รับ มอบหมาย โดยไม่ต้องให้ผู้อื่นมาบังคับการทำงานอย่างตั้งใจเต็มความสามารถ เมื่อมีอุปสรรค พยายามแก้ไขเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงโดยไม่ละทิ้งงาน เมื่อมีเวลาว่างก็มักใช้ในการทบทวน ฝึกฝน สิ่งที่ได้เรียนรู้มา หรือทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น มีความตั้งใจเพียรพยายามทำ หน้าที่ การงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง มีความพยายามไม่ทอดทิ้ง กล้าเผชิญอุปสรรครักงานที่ทำ ตั้งใจ ทำหน้าที่อย่างจริงจัง ซึ่งนักวิชาการและผู้เกี่ยวข้องได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (2541 : 19) ให้ความหมายของ ความขยันไว้ว่า หมายถึง ความตั้งใจที่ปฏิบัติหน้าที่และการกระทำกิจของตนให้สำเร็จด้วยความมานะอดุสสาหะ อดทน ไม่ย่อท้อ และปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอ จนหน้าที่การงานนั้นสำเร็จลุล่วงไป

กัลยา ศรีปาน (2542 : 25) กล่าวว่า ความขยัน หมายถึง ความมานะพยายามเอาใจใส่ต่อ งานด้วย ความกระตือรือร้น ไม่นิ่งเฉยให้เวลาว่างเลยไปโดยเปล่าประโยชน์และมีใฝ่ย่อท้อต่อ อุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้งานสำเร็จตามความมุ่งหมาย หรือความต้องการ

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ (2544 : 29) ให้ความหมายของ ความขยัน ไว้ว่า การทำงานด้วยความพยายามไม่ย่อท้อ เสียสละ ทุ่มความซื่อสัตย์อย่าง เพียรหา หาความรู้ หาทรัพย์ เพียรทำ กระทำแต่ความดี เพียรรักษาความดี รักษาทรัพย์ ระวังไม่ให้เกิดความบกพร่อง และผิดพลาด พฤติกรรมของผู้ที่มีความขยัน โดยมีนักวิชาการ ได้กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

1. ตื่นนอนแต่เช้าทุกวัน
2. ทำงานที่ได้รับมอบหมายแล้วเสร็จตามเวลาที่กำหนดทุกครั้ง
3. ไม่จับจดล่าช้า ไม่เลื่องงาน เกีย่งงาน และผลัดวันประกันพรุ่ง
4. ใช้เวลาว่างทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือ ทำงานอดิเรก
5. มีความมานะ บากบั่น อดทนต่ออุปสรรคและความยากลำบากในการทำงาน
6. ช่วยเหลืองาน ให้ความร่วมมือในการทำงานของหมู่คณะ

กมล ภูประเสริฐ (2544 : 3) ได้กำหนดพฤติกรรมของความขยัน ไว้ดังนี้

1. การปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ ทำหน้าที่ให้เรียบร้อย ไม่คงค้าง
2. การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง อดทน ตั้งใจ
3. การใช้เวลาว่างทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์
4. ความสนใจ กระตือรือร้นในสิ่งต่าง ๆ และในกิจกรรมที่ตนมีส่วนร่วม

จุฑาธิป เปี่ยมประถม (2545 : 16) ได้ให้ความหมายของ ความขยัน หมายถึง ความพยายาม ความตั้งใจ ความอดทน ที่จะปฏิบัติกิจกรรม หรืองานใด ๆ ให้สำเร็จ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 32) ได้ให้ความหมายของความขยัน ไว้ว่า การทำงานอย่างแข็งขัน ไม่ปล่อยปละละเลย ทำหรือประพฤติเป็นปกติสม่ำเสมอ ไม่เกียจคร้าน พฤติกรรมความขยันมีดังนี้

1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจอย่างสม่ำเสมอ โดยไม่มีใครบังคับ
2. มีความสนใจ กระตือรือร้นในการทำงาน ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจและเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนมีส่วนร่วม ได้ด้วยความสำเร็จ

กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2548 : 6) กล่าวว่า ความขยัน หมายถึง ความมานะ พยายาม เอาใจใส่ต่องานด้วยความกระตือรือร้น เพื่อให้งานบรรลุสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือความต้องการ

พิไลพร ก้องสมุทร(2549 : 9) กล่าวว่า ความขยัน หมายถึง การมีความตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จ มีความมานะพยายามและไม่ย่อท้อต่อความมีอุปสรรคทั้งปวง

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 10) ให้ความหมายของความขยันว่า หมายถึง ความบากบั่น การงานอย่างแข็งขัน ไม่ปล่อยปละละเลย ทำหรือประพฤติเป็นปกติสม่ำเสมอ ไม่เกียจคร้าน พยายามทำกิจไม่ทอดอย นักเรียนต้องมีความขยันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. ขยันหมั่นเพียรเรียนหนังสือ ฟัง คิด การเขียน ขณะเรียนอย่างตั้งใจ
2. ขยันทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่คั่งค้าง
3. ขยันทำงานช่วยเหลือในกิจการของโรงเรียน
4. ขยันทำงานช่วยเหลือในกิจการของบิดา มารดา ครอบครัว

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 35 - 39) ให้ความหมายของความขยัน หมายถึง ความตั้งใจเพียรพยายามปฏิบัติหน้าที่การงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อดทน ไม่ท้อถอย เมื่อพบอุปสรรค ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการ ใช้สติปัญญาแก้ปัญหาจนเกิดผลงานสำเร็จ ตามความมุ่งหมาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 121) ได้ให้ความหมายของความขยัน คือ ความตั้งใจ เพียรพยายาม ทำหน้าที่การงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อดทน ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการ ใช้สติปัญญา แก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ ผู้ที่มีความขยัน คือ ผู้ที่ตั้งใจ ทำอย่างจริงจังต่อเนื่องในเรื่อง ที่ถูกที่ควร เป็นคนสู้งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอย กล้าเผชิญอุปสรรค รักการงานที่ทำ ตั้งใจทำ หน้าที่อย่างจริงจัง

รชดา สมทรัพย์ (2551 : 19) ให้ความหมายของความขยันไว้ว่า หมายถึง ความตั้งใจ เพียรพยายามทำหน้าที่การงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อดทน ไม่ท้อถอยต่ออุปสรรค ความขยัน ต้องปฏิบัติควบคู่กับการ ใช้สติปัญญาจนเกิดผลงานสำเร็จตามความมุ่งหมาย

สรุปได้ว่า ความขยัน คือ ความตั้งใจในการทำงานให้สำเร็จ ด้วยความมานะ พยายาม เอาใจใส่ต่องาน ด้วยความกระตือรือร้น ไม่นิ่งเฉยให้เวลาล่วงไปโดยเปล่าประโยชน์ ทำงานอย่าง เข้มแข็ง ไม่ปล่อยปละละเลย ประพฤติปฏิบัติเป็นประจำ สม่ำเสมอ ไม่เกียจคร้าน และมีได้ย้อท้อ ต่ออุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้งานสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือความต้องการ

2. ด้านความประหยัด

เป็นการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายรู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออมถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของอย่างคุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ รู้จักทำบัญชี รายรับ - รายจ่าย ของตนอยู่เสมอ ซึ่งนักวิชาการและผู้เกี่ยวข้องได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

รุจิรุ ภู่อาระ (2541 : 9) ได้ให้ความหมายว่า ความประหยัด หมายถึง การใช้จ่าย ตามความจำเป็นหรือใช้จ่ายอย่างเหมาะสม กับสภาพของตนเองและครอบครัว

กัลยา ศรีปาน (2542 : 29) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการประหยัด เพื่อให้ให้นักเรียน มีคุณลักษณะในการรู้จักใช้จ่ายเงิน และสิ่งของเครื่องใช้ เช่น สมุด ดินสอ เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย น้ำ ไฟ อย่างประหยัด การรู้จัก บำรุงรักษาสิ่งของเครื่องใช้ทั้งของตนเอง และส่วนรวมให้เกิด ประโยชน์

โสภณ สุภาพงษ์ (2542 : 107 - 112) ให้ความหมายคำว่า ความประหยัด หมายถึง การรู้จักใช้ ลดความต้องการของตนเองลงและใช้เท่าที่จำเป็น

วศิน อินทสระ (2544 : 150 - 158) ให้ความหมาย คำว่า ความประหยัด คือ การใช้ทรัพย์สิน ไม่ให้เกิดความสูญเปล่า เช่น การรับประทานอาหารให้หมดจาน ไม่กินทิ้งกินขว้าง รู้จักใช้เสื้อผ้า หรือเครื่องใช้อย่างคุ้มค่าคุ้มราคา และใช้อย่างทะนุถนอม การใช้เวลาเกิดประโยชน์มากที่สุด

จุฑาธิป เปี่ยมประถม (2545 : 18) กล่าวว่า ความประหยัด เป็นลักษณะที่พึงประสงค์ ต้องมุ่งให้เกิดกับตัวนักเรียน และบุคคลทั่วไป ให้รู้จักใช้ รักษาดูแล สิ่งของเพื่อให้ใช้ได้ยาวนานและเกิดประโยชน์สูงสุด

สุจิตรา สุขसार (2545 : 32) ได้ให้ความหมายของความประหยัด หมายถึง การรู้จักใช้ทรัพย์สินหรือสิ่งต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่าที่สุด โดยอาศัยความพอดีเป็นหลักและมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความประหยัด ได้แก่ การเป็นผู้มีความประหยัด ดูแลรักษาสมบัติส่วนตัวและส่วนรวม ชี้แนะบุคคลอื่นให้เห็นคุณค่า ของทรัพย์สิน และเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้สิ่งของและทรัพย์สิน

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 667) ให้ความหมายว่า ประหยัด หมายถึง การยับยั้งระมัดระวัง เช่น ประหยัดปาก ประหยัด คำใช้จ่ายแต่พอควรแก่ฐานะ

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต. 2547 : 38) ให้ความหมายความประหยัด หมายถึง การรู้จักเก็บรักษาโภคทรัพย์และผลงานไว้ด้วยความเพียรอันชอบธรรม ไม่ให้เป็นอันตรายหรือเสื่อมเสีย

จิตติภัทร สิงห์ลำเค็ส (2547 : 18) กล่าวว่า การประหยัด เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ต้องมุ่งให้เกิดกับนักเรียนและบุคคลทั่วไป ให้รู้จักรักษาดูแลของเพื่อให้ใช้ได้ยาวนานและเกิดประโยชน์สูงสุด

ดวงเด่น นุเรมรัมย์ (2548 : 54) ให้ความหมาย คำว่า ความประหยัด หมายถึง การใช้สิ่งทั้งหลายอย่างพอเหมาะพอควร เพื่อให้ได้ประโยชน์มากที่สุด การรู้จักใช้รู้จักออมทรัพย์สิน เวลาทรัพย์สินทั้งส่วนตนและสังคมตามความจำเป็นให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด รวมทั้งการรู้จัก ดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับฐานะความเป็นอยู่ส่วนตนและสังคม

ละเอียด ศิลาน้อย (2550 : 98) ให้ความหมาย คำว่า ประหยัด คือ การรู้จักบริโภคหรือใช้จ่าย ในขอบเขตที่จำเป็นและสมควร

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 10) ให้ความหมายคำว่า ความประหยัด หมายถึง การใช้จ่าย อย่างปานกลาง พอให้ความสุขตามความจำเป็นของชีวิต และมีความหมายตรงข้าม

กับความสุรุษสุราย ซึ่งหมายถึง ใช้อย่างฟุ่มเฟือยตามความพอใจ จนล้มฐานะ และถือว่า เงินทองเป็นของหมดเปลือง เมื่อหมดแล้วก็ทำให้เกิดความลำบากต้องเป็นหนี้สินคนอื่น ส่วนมัธยัสถ์หรือคนประหยัดนั้น ย่อมใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล รู้จักประมาณว่า ต้องใช้จ่ายอะไรบ้าง รู้สิ่งใดควรเสีย สิ่งใดไม่ควรเสีย เงินรายได้ที่หามา เมื่อเหลือจากการใช้จ่ายก็เก็บไว้เป็นทุนรอนต่อไปโดยเลือกพิจารณาแต่เฉพาะการลงทุน ที่เหมาะสมมั่นคง ประเภทของการประหยัด โดยแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. การประหยัดทรัพย์ หมายถึง การรู้จักใช้จ่ายทรัพย์สิน เงินทองที่มีอยู่ หรือที่หามาได้ในทางที่เหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อตนเองและครอบครัวอย่างแท้จริงตามความจำเป็น การประหยัดทรัพย์ สามารถปลูกฝังให้เกิดขึ้น ดังนี้

- 1.1 แบ่งทรัพย์ออกเป็นสัดส่วน ใช้จ่ายตามสัดส่วนให้พอดี
- 1.2 เลือกซื้อหาสิ่งของหรือเครื่องใช้ตามสมควรแก่ฐานะ
- 1.3 งดการใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็นต่าง ๆ
- 1.4 ไม่เที่ยวเตร่ในสถานการณที่เรีงรมย์ต่าง ๆ
- 1.5 ละทิ้งค่านิยมที่ไม่ดี เช่น ใช้จ่ายราคาแพง ๆ การนิยมใช้สินค้าจาก

ต่างประเทศ และสิ่งของฟุ่มเฟือยต่าง ๆ

2. ประหยัดเวลา หมายถึง การรู้จักคุณค่าของเวลาและใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมให้มากที่สุด โดยไม่ปล่อยเวลาให้เสียไปโดยเปล่าประโยชน์ การประหยัดเวลาสามารถ ปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้ ดังนี้

- 2.1 รู้จักแบ่งเวลาให้เป็นสัดส่วนและใช้เวลาให้เหมาะสม
- 2.2 พยายามใช้เวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด
- 2.3 ไม่ทำให้คนอื่นเสียเวลาเพราะตัวเราเป็นต้นเหตุ เช่น การผิคนัด

3. การประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง การรู้จักประโยชน์ คุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ เช่น ดิน น้ำ อากาศ ธาตุ ดันไม้ ฯลฯ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ โดย

- 3.1 ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า
- 3.2 ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าเท่าที่จำเป็น โดยให้เกิดประโยชน์มากที่สุด
- 3.3 ไม่ทำลายทรัพยากรให้เสียหายหรือเสื่อมค่า โดยไม่มีเหตุอันควร
- 3.4 ต้องถือว่าทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งที่มืคุณค่าต่อสังคม และเป็นของ

ส่วนรวม การทำลายทรัพยากรถือเป็นการทำลายทรัพย์สินของสังคม

- 3.5 ควรหาทางเพิ่มหรือสร้างทรัพยากรขึ้นแทนที่ต้องเสียหายหรือถูกทำลาย

ศรีนยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2550 : 14) กล่าวว่า การประหยัด หมายถึง การรู้จักออมทรัพย์สิ้น เวลา ทรัพยากร ทั้งส่วนตนและสังคม รู้จักประมาณตนในการใช้ปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิตตามความจำเป็นให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุดรวมทั้งการรู้จัก ดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพฐานะความเป็นอยู่ส่วนตนและสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 24) ได้ให้คำอธิบายไว้ว่า การประหยัด หมายถึง การที่นักเรียนใช้ทรัพย์สิ้นและสิ่งของ ทั้งของตนเอง และส่วนรวมอย่างคุ้มค่าตามความจำเป็น เลือกซื้อสิ่งที่มีประโยชน์ สิ่งจำเป็น และรู้จักเก็บออม รวมถึงการรู้จักแบ่งเวลาและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 121) ได้ให้ความหมายของความ ประหยัด คือ การรู้จักเก็บออม ถนอม ใช้ทรัพย์สิ้น สิ่งของแต่พอควร พอประมาณ ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า ไม่ฟุ่มเฟือย ฟุ้งเฟ้อ ผู้ที่มีความประหยัด คือผู้ที่ดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนซื้อ เก็บออมถนอมใช้ทรัพย์สิ้นสิ่งของอย่างคุ้มค่า รู้จักทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายของตนเอง อยู่เสมอ

สรุปได้ว่า ความประหยัด เป็นการใช้ทรัพย์สิ้น ทรัพยากรและสิ่งของ ทั้งของตนและส่วนรวมอย่างคุ้มค่า รู้จักออมทรัพย์สิ้น รู้จักใช้และแบ่งเวลา รู้จักประมาณตนในการดำรงชีวิตตามความจำเป็น ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ชัยยังความต้องการให้อยู่ในขอบเขตอันพอเหมาะพอควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ทรัพยากรในการดำรงชีวิตเหมาะสมกับฐานะความเป็นอยู่

3. ความซื่อสัตย์

เป็นความประพฤติในการตรงต่อเวลา หน้าที่ และวิชาชีพมีความจริงจัง ปลอดจากความรู้อคติลำเอียง หรืออคติ ไม่ใช่เล่นๆ กลลศ โกงทั้งทางตรงและทางอ้อมรับรู้หน้าที่ของตนเอง ปกป้องอย่างเต็มที่และถูกต้อง ซึ่งนักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

กัลยา ศรีปาน (2542 : 31) กล่าวว่า ผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตย่อมเป็นที่เชื่อถือ ของคนทั่วไป และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ใคร ๆ ก็อยากคบด้วย ไม่ว่าจะไปอยู่ที่ใดก็จะมีความองอาจกล้าพูดกล้าทำอย่างเปิดเผย

จุฑาทิพย์ เปี่ยมประถม (2545 : 20) ให้ความหมายว่า ความซื่อสัตย์ เป็นการกระทำที่ซื่อตรงและจริงใจ ทั้ง กาย วาจา ใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ผู้อื่น

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 34) ได้ให้ความหมายว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดทรยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวง

อมรรัตน์ เทพกำปนาท (2549 : 3) กล่าวว่า ความซื่อสัตย์ เป็นคุณธรรมที่จำเป็นต่อทุกสังคม ไม่ว่าจะ เป็นความซื่อสัตย์ในระดับไหนก็ตาม จะต้องมีการปลูกฝังหรือสอนเยาวชน

รุ่นหลังให้ประพฤติปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะหากคนในสังคมขาดคุณธรรมข้อนี้เมื่อใด สังคมก็จะวุ่นวาย ไม่สงบ คนจะเอาใจเอาเปรียบกันและเห็นแก่ตัวมากขึ้น จนก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีก มากมาย

ดวงเด่น นุเรมรัมย์ (2548 : 23) ให้ความหมาย คำว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติ ปฏิบัติอย่างเหมาะสม และตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น ตลอดทั้งในด้านหน้าที่การงานตามคำมั่นสัญญา ความประพฤติ ที่ตรงไปตรงมา และจริงใจในสิ่งที่ถูกที่ควร ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม รวมไปถึงการไม่คิดโกง หลอกหลวง

ชูวงศ์ ฉายะบุตร และมุ่งหมาย ชื่อตรง (2548 : 7) ได้ให้ความหมายของความ ซื่อสัตย์ คือ การปฏิบัติตนทางกาย ทางวาจาและทางใจที่ตรงไปตรงมา ไม่แสดงความคดโกง ไม่หลอกหลวง ไม่เอาใจเอาเปรียบผู้อื่น ถิ่นวาจาว่าจะทำงานสิ่งใดก็ต้องทำให้สำเร็จเป็นอย่างดี ไม่กลับกลอก มีความจริงใจต่อทุกคนจนเป็นที่ไว้วางใจของทุกคน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 35 - 39) กล่าวว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติตนให้เป็นคนเที่ยงตรง ไม่เอินเอียง ไม่มี เล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจ ปลอดจากความ รู้สึกลำเอียงหรืออคติใด ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 11) อธิบายความซื่อสัตย์ว่า เป็นคุณธรรมที่เน้นความ ซื่อตรงต่อตนเอง หน้าที่การงาน คำมั่นสัญญาแบบแผนกฎหมายและความถูกต้องอันดีงาม ลักษณะ พฤติกรรม การประพฤติตรงไม่เอินเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจ ปลอดจากความ รู้สึกลำเอียง หรืออคติ ได้แก่

1. ซื่อตรงต่อเวลา
2. ซื่อตรงต่องานของตนเองที่กำหนดไว้
3. ซื่อตรงต่อหน้าที่การงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน
4. ซื่อตรงต่อคุณธรรมที่ยึดถือปฏิบัติ
5. ซื่อตรงต่อการนัดหมาย
6. ซื่อตรงต่อการให้สัญญา
7. ซื่อตรงต่อทรัพย์สินของผู้อื่น
8. ซื่อตรงต่อหน้าที่การงานผู้อื่น
9. ซื่อตรงต่อระเบียบแบบแผนประเพณี
10. ซื่อตรงต่อกฎหมายที่เกี่ยวกับสังคม
11. ซื่อตรงต่องานที่ได้รับมอบหมาย

12. ชื่อตรงต่อข้อมูลปัจจุบัน โดยรู้จักจำแนกระหว่างข้อมูลและค่าประเมินของผู้อื่นได้ เป็นอย่างดี

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 121) กล่าวว่า ความซื่อสัตย์ คือ ประพฤติตรงไม่เอนเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจปลอดจากความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ ผู้ที่มีความซื่อสัตย์ คือ ผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ ตรงต่อเวลา ไม่ใช่เล่ห์กล คดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับผิดชอบต่อตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง

บุญศักดิ์ แสงระวี (2553 : 139) อธิบายถึง ลักษณะของผู้ที่มีความซื่อสัตย์จะมีพฤติกรรมแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ความมีสำนึก คือ การแสดงออกที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการนึกคิดกับการพูด และการกระทำ เช่น พูดและทำตรงกับที่คิด คิดอย่างไรพูดและทำอย่างนั้น ไม่เรรวน เปลี่ยนไป เปลี่ยนมา และเคยพูดไว้อย่างไรครั้งต่อไปก็พูดอย่างนั้น

2. ความจริงใจ คือ การแสดงออกใด ๆ ต่อบุคคลอื่นด้วยความรู้สึกแบบตรงไปตรงมาไม่หวาดระแวงจนไม่อาจมอบความรู้สึกดี ๆ ต่อบุคคลอื่นได้ หรือทำให้การแสดงออกและการกระทำเบี่ยงเบนไปจากความเป็นจริง

3. ความไว้วางใจหรือความน่าเชื่อถือ คือการกระทำตนให้เป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจของบุคคลอื่นเสมอ ๆ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของผู้ที่มีความซื่อสัตย์ คือ ผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งหน้าที่ ต่อวิชาชีพ ตรงต่อเวลา ไม่ใช่เล่ห์กลคดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับผิดชอบต่อตนเองและปฏิบัติ อย่างเต็มที่ถูกต้อง

สรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การมีความซื่อตรง น่าไว้วางใจ น่าเชื่อถือ มีความจริงใจ ประพฤติตรงไม่เอนเอียง ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความจริงใจปลอดจากความรู้สึกลำเอียงหรืออคติ ประพฤติตนถูกต้องตามทำนอง คล่องธรรม รับผิดชอบต่อตนเองและปฏิบัติอย่างเต็มที่ถูกต้อง ประพฤติอย่างเหมาะสมทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อประเทศชาติ

4. ด้านความมีวินัย

เป็นการยึดมั่นที่จะประพฤติปฏิบัติตนตามแบบแผนระเบียบข้อบังคับ และข้อปฏิบัติ ที่ถูกต้องดีงามอย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น โดยไม่หวั่นไหวต่อสิ่งขั้วภายนอกหรือความต้องการอื่นที่จะมาเบี่ยงเบนแบบแผนพฤติกรรมของตนการปฏิบัติตนในขอบเขตของกฎระเบียบของสถานศึกษาโดยที่ตนเองยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติ รวมทั้งการมีวินัยทั้งต่อตนเองและสังคม การพัฒนานักเรียนให้มี วินัยนับว่าเป็นสิ่งจำเป็น เพราะวินัยเป็นสิ่งสัมพันธ์กับชีวิต ความเป็นอยู่ทางสังคม ในการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย โรงเรียนจึงจำเป็นต้องแนะนำแนวทางให้นักเรียนสามารถ

ประพฤตินให้เป็นผู้มีวินัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีวินัยในตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นยอดปรารถนาของ
คน นักการศึกษา หลายท่านได้ให้ความหมายดังนี้

วินัย พัฒนรัฐ และคณะ (2541: 9) กล่าวว่า ความมีระเบียบวินัย หมายถึง
การประพฤติปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับ และกติกาต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดขึ้นเพื่อให้เป็นแนวทาง
ในการปฏิบัติและใช้ควบคุมความประพฤติของคนในสังคม เช่น กฎหมาย คำสั่ง คำประกาศ
ระเบียบของ โรงเรียน และกล่าวถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีระเบียบวินัยไว้ดังนี้

1. รู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น
2. เครื่องครัดในระเบียบวินัยอยู่เสมอ
3. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม

คำรง ประเสริฐกุล (2542 : 215) กล่าวว่า วินัย หมายถึงการรู้จักปกครองตนเอง
ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและทำให้เกิดความสงบสุข
สำหรับ ตนเอง และสมาชิกในสถาบัน

พนัส หันนาคินทร์ (2542 : 38) ให้ความหมายคำว่า ความมีวินัย หมายถึง การปฏิบัติ
ตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กติกา และกฎหมาย ตามที่สังคมได้วางไว้หรือกลุ่มได้ตกลงกันอันนำมา
ซึ่ง ความเจริญก้าวหน้า ความมั่นคง และความปลอดภัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 20) ให้ความหมายคำว่า ความมีวินัย หมายถึง ระเบียบ
กฎเกณฑ์ข้อตกลงขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้บุคคลประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตร่วมกัน
เพื่อให้อยู่อย่างราบเรียบ มีความสุข ความสำเร็จ โดยอาศัยการให้รู้จักปฏิบัติตน รู้จักควบคุม ตนเอง

รุจิรัฐ ภู่อาระ และจันทราณี สงวนนาม (2545 : 17) ให้ความหมายคำว่า ความมีวินัย
หมายถึง กติกา กฎ ข้อบังคับ หรือกฎหมายที่กำหนดไว้เป็นแนวปฏิบัติของคนในสังคมเพื่อให้
เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เช่น กฎของลูกเสือ เป็นต้น

กรมวิชาการ (2546 : 42) กล่าวว่า “ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การใช้ชีวิตอย่าง
สงบสุขเคารพกฎหมายและข้อกำหนดของสังคมมีเหตุผล ปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน

วินัย พัฒนรัฐ (ม.ป.ป. : 9) ให้ความหมายคำว่า ความมีวินัย หมายถึง การประพฤติ
ปฏิบัติ ตามกฎ และกติกาต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดขึ้นในสังคม เช่น คำสั่ง ประกาศ ระเบียบใน
โรงเรียน เป็นต้น

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2540 : 31 - 34) กล่าวถึงประเภทของวินัย โดยแบ่งเป็นดังนี้

1. วินัยในตนเอง หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่ปฏิบัติเพื่อบังคับตนเองให้
ปฏิบัติตาม ถ้านักเรียนมีวินัยในตนเองแล้ว ก็จะลดปัญหาในด้านการปกครองนักเรียนได้เป็นอย่างดี

มาก โรงเรียนไม่จำเป็นต้องออกข้อบังคับ ระเบียบการควบคุมและการปกครองก็สะดวกสบาย รู้จักความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามหน้าที่ตนรับผิดชอบ วินัยในตนเองจะช่วยให้บุคคล มีลักษณะดังนี้

- 1.1 รู้จักบังคับตนเอง และมีกำลังใจที่จะกระตุ้นเตือนให้ตนเองปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองปรารถนา
- 1.2 ปฏิบัติตามระเบียบที่ตนมีหน้าที่อยู่โดยไม่มีใครบังคับทำงานสำเร็จเรียบร้อยทัน ตามเวลาที่กำหนด

2. วินัยแบบดำเนินงานให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน แนวคิดนี้ถือว่านักเรียนได้ทำในสิ่งที่ตนสนใจแล้ว ปัญหาเรื่องวินัยก็จะไม่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่นักเรียนจะใช้ในการ แก้ปัญหาทางวินัยของนักเรียน

3. วินัยที่เกิดจากความรู้ความรับผิดชอบและเกียรติของตน โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียน มีความประพฤติดีโดยพยายามสร้างให้นักเรียนนับถือในเกียรติของตนและรู้จักรับผิดชอบต่อการรักษา เกียรตินั้น การแบ่งประเภทของวินัยดังกล่าว ทำให้รู้จักและเข้าใจความหมายของวินัยชัดเจนขึ้น เพื่อความสะดวกแก่การนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อนักเรียน การพยายามปลูกฝังและการส่งเสริมการมีวินัยในตนเองกับนักเรียน โดยให้รู้จักรับผิดชอบและเกียรติของตนย่อมจะมีผลให้ นักเรียนทำความดี เพราะรักที่จะทำความดี ไม่ใช่เพราะเกรงกลัวอำนาจภายนอก นักเรียนย่อมจะเป็นผู้รู้คุณค่าของตนเอง อันเป็นคุณธรรมขั้นสูงของความเป็นคน

กัลยา ศรีปาน (2542 : 32) ได้ให้ความหมายของ ระเบียบวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างมีระเบียบของบุคคล ซึ่งกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตนเอง และความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของสังคม

สุจิรา สุขसार (2545 : 27) กล่าวว่า ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ และกติกาสังคม โดยมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีระเบียบวินัย ได้แก่ รู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เคารพครัดในระเบียบวินัยอยู่เสมอ และปฏิบัติ ตามกฎระเบียบที่สังคมกำหนด

จุฑาธิป เปี่ยมประดม (2545 : 21) ให้ความหมายว่า ระเบียบวินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมกับจรรยาบรรณ ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตนเอง และความเป็น ระเบียบเรียบร้อยของสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 12) ได้ให้ความหมายของ ความมีวินัยว่า ผู้ที่ปฏิบัติตนในขอบเขตกฎระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน องค์กร สังคมและประเทศ โดยที่ตนเองยึดปฏิบัติ

ตามอย่างเต็มใจและตั้งใจยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ ข้อปฏิบัติรวมถึงการมีวินัยทั้งต่อตนเองและสังคม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 35 - 39) กล่าวว่า ความมีวินัย หมายถึง การยึดมั่นในระเบียบแบบแผน กฎข้อบังคับและข้อปฏิบัติ มีวินัยในตนเองและวินัยต่อสังคม คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของบุคคลที่มีวินัย คือ เป็นผู้ที่ปฏิบัติตน ในขอบเขต กฎ ระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน องค์กร สังคมและประเทศ โดยที่ตนเองยินดีปฏิบัติ ตามอย่างเต็มใจและตั้งใจ เช่น แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ เข้าแถวรับบริการตามลำดับ เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 121) กล่าวว่า ความมีวินัย คือ การยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติ ซึ่งมีทั้งวินัยในตนเองและวินัยต่อสังคม ผู้ที่มีวินัยคือผู้ปฏิบัติตนในขอบเขต กฎ ระเบียบของสถานศึกษา สถาบัน / องค์กร/สังคมและประเทศ โดยที่ตนเองยินดีปฏิบัติตามอย่างเต็มใจและตั้งใจ

สรุปได้ว่า ความมีวินัย หมายถึง การประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมกับจรรยา มารยาท ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรม และความเป็น ระเบียบเรียบร้อยของสังคม ยึดมั่นในระเบียบแบบแผน กฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดขึ้น เพื่อให้เป็นแนวทางในการ ดำรงชีวิตร่วมกัน เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตนเอง และความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของสังคม

5. ด้านความสุภาพ

เป็นการมีมารยาทเรียบร้อย ใช้กิริยาอาการรวมถึงการแต่งกายที่เหมาะสม กับบุคคล เวลา และสถานที่ มีความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะมีสัมมาคารวะ เรียบร้อย ไม่ก้าวร้าว รุนแรง หรือวางอำนาจข่มเหงผู้อื่นทั้งโดยวาจาและท่าทาง เป็นผู้มีการประพฤติงาม วางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย ซึ่งนักวิชาการและผู้เกี่ยวข้องได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 34) ได้ให้ความหมายคำว่า ความสุภาพ หมายถึง เรียบร้อย เช่น เขาแต่งกายสุภาพตามกาลเทศะ และตามนิยม อ่อนโยน ละมุนละม่อม เช่น เขาพูดด้วยน้ำเสียงสุภาพ ไม่กระโชกโฮกฮาก สุภาพชน ผู้ที่แต่งกายเรียบร้อย ผู้ที่มี กิริยามารยาทอ่อนโยน พุดจาเรียบร้อยรู้กาลเทศะ เช่น สุภาพชนยอมไม่ส่งเสียงดังในห้องสมุด สุภาพบุรุษ ที่มีกิริยาอาการเรียบร้อย รู้กาลเทศะ และมีคุณธรรม เช่น เขาช่วยเหลือเธอตามหน้าที่สุภาพบุรุษ สุภาพสตรี ที่มีกิริยาอาการเรียบร้อย รู้กาลเทศะ และมีคุณธรรม เช่น ท่าทางเธอเรียบร้อยสมเป็นสุภาพสตรี

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 25) ได้ให้ความหมายของความสุภาพว่า หมายถึง เรียบร้อย อ่อนโยน ละมุนละม่อม มีกิริยามารยาทที่งดงาม มีสัมมาคารวะ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 121) กล่าวว่า ความสุภาพ หมายถึง ผู้ที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ มีสัมมาคารวะ เรียบร้อย ไม่ก้าวร้าวรุนแรง หรือวางอำนาจ ข่มผู้อื่นทั้ง โดยวาจาและท่าทางเป็นผู้ที่มีมารยาทดีงาม วางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรม

รชดา สมทรัพย์ (2551 : 17) ได้ให้ความหมายของความสุภาพ หมายถึง เรียบร้อย อ่อนหวาน มีกิริยามารยาทที่ดีงามรวมทั้งการแต่งกายที่เหมาะสมกับบุคคล เวลา และสถานที่ที่มีสัมมาคารวะ ไม่ก้าวร้าว มีความมั่นใจในตนเองคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ผู้ที่มีความสุภาพ คือ ผู้ที่อ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพ และกาลเทศะ มีการแต่งกายที่เหมาะสมกับบุคคล เวลา และสถานที่ ไม่ก้าวร้าวรุนแรง วางอำนาจ ข่มขู่ผู้อื่นทั้ง โดยวาจาและท่าทาง ขณะเดียวกันยังมีความมั่นใจในตนเอง เป็นผู้ที่มีมารยาทวางตน เหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

กรมการศาสนา (ม.ป.ป. : 238 - 240) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของความสุภาพ ดังนี้

1. ทำให้ต่างฝ่ายต่างเกิดความชื่นบาน มีใจผูกพันรักใคร่
2. ทำให้ใคร่ประพฤตีสั่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน อยากช่วยเหลือกิจกรรมของกัน

และกัน

3. ประสงค์จะทำการงานใด ย่อมดำเนินการไปโดยราบรื่น
4. ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ
5. จะศึกษาเล่าเรียนศิลปวิทยาจากผู้ใด ก็ย่อมดำเนินไปได้สะดวก
6. ทำให้เป็นคนน่ารัก มีผู้ยินดีต้อนรับเชื้อเชิญ

นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงหลักการฝึกอบรมตนให้เป็นผู้มีความสุภาพ ดังนี้

1. การแสดงทางกาย ได้แก่
 - 1.1 รู้จักรักษาความเรียบร้อย
 - 1.2 ไม่แสดงกิริยาน่ารังเกียจและน่าอับอาย
 - 1.3 ต้องแสดงความมีสัมมาคารวะ
 - 1.4 แสดงกิริยาเป็นที่น่ารัก
 - 1.5 รู้จักแสดงกิริยาเป็นสง่า
 - 1.6 ไม่ทำกิริยาอาการแสดงความเห็นแก่ตัว
2. การแสดงทางวาจา ได้แก่
 - 2.1 รู้จักใช้ถ้อยคำสำเนียงนุ่มนวล อ่อนหวาน ชัดถ้อยชัดคำ
 - 2.2 รู้จักใช้ถ้อยคำสำนวนให้เหมาะสม และเหมาะสมต่อกาลเทศะ
 - 2.3 ไม่กล่าวร้ายติเตียนล่วงเกินผู้ใด
 - 2.4 รู้จักใช้คำพูดตามแก่โอกาสและฐานะของบุคคล

- 2.5 รู้จักใช้ถ้อยคำยกย่อง สรรเสริญอย่างเหมาะสม
- 2.6 รู้จักใช้ถ้อยคำในการสนทนา ให้ผู้ฟังสบายใจ
3. การแสดงเนื้อมาจากใจ ได้แก่
 - 3.1 รู้จักข่มใจไม่บันดาลโทสะ ให้เสียเกียรติและไม่เหยียดหยาม
 - 3.2 รู้จักเกรงใจผู้อื่น
 - 3.3 รู้จักรักความดีงาม
 - 3.4 รู้จักเคารพตน
 - 3.5 รู้จักเคารพผู้อื่นด้วยความรู้สึกอ่อนน้อม
 - 3.6 รู้จักเคารพบุคคลตามสมควรแก่ความเจริญ

อุดมศักดิ์ ภาวะพฤติ (2555 : 124) กล่าวว่า ความสุภาพ หมายถึง กิริยามารยาท การพูดจาที่ทักทาย ที่ผู้ปฏิบัติได้แสดงออกมาให้เห็นถึงคุณลักษณะภายในอันดีงาม ได้แก่ การอ่อนน้อมถ่อมตน การพูดคุยด้วยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน ไม่มีคำหยาบคายเจ็บป่น ไม่ก้าวร้าว การรู้จักเสียสละ การให้อภัยผู้อื่น การรู้จักคำกล่าวขอโทษเมื่อกระทำผิด หรือการขอร้องให้ผู้อื่นกระทำตาม มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่เสมอเป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นทั่วทุกชนชั้น ดังนั้นไม่ว่าชาติใดชนใดก็ตาม ถ้าได้ปฏิบัติตนอยู่ในความสุภาพ สังคมย่อมมีความสงบสุขร่มเย็น น่าอยู่ น่าอาศัยประเทศชาติก็จะมีแต่ความเจริญก้าวหน้าเทียบเท่าอารยประเทศอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า ความสุภาพ คือ การมีมารยาทเรียบร้อย ใช้กิริยาวาจาอ่อนโยน ละมุนละม่อมการพูดคุยด้วยคำที่ไพเราะ ไม่มีคำหยาบคายเจ็บป่น อ่อนน้อมถ่อมตน รวมถึงการแต่งกายที่เหมาะสมกับบุคคล เวลาและสถานที่ การรู้จักเสียสละ ให้อภัยผู้อื่น ไม่ก้าวร้าวรุนแรงวางอำนาจข่มผู้อื่น ทั้งโดยวาจาและท่าทาง แต่ในเวลาเดียวกันยังคงมีความมั่นใจในตนเอง เป็นผู้ที่มีการยทวางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

6. ด้านความสะอาด

เป็นการรักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย และสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง ตามสุขลักษณะ ฝึกฝนจิตใจมิให้ขุ่นมัว มีความแจ่มใสอยู่เสมอ ปราศจากความมัวหมองทั้งกายใจ และสภาพแวดล้อม มีความผ่องใสเป็นที่เจริญตาทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น ซึ่งนักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

วนิชา เพชรสุวรรณ (ม.ป.ป : 9 - 13) ได้ให้ความหมายของความสะอาดไว้ว่า หมายถึง การรักษาความสะอาดทั้งที่บ้าน และโรงเรียน ดังต่อไปนี้

บ้านเป็นสถานที่เราอาศัย พักผ่อนหลับ นอน ให้ความปลอดภัยและสร้างความสบายทั้งกาย และใจให้ทุกคนในครอบครัว ฉะนั้นจึงต้องรู้จักทำความสะอาดในส่วนประกอบต่าง ๆ

ภายในบ้าน รวมทั้งวัสดุสิ่งของ เครื่องใช้ให้ดูสวยงามและอยู่ในสภาพดีอยู่ตลอดเวลาการทำความสะอาดจะทำได้ตามลักษณะและความเหมาะสมดังนี้

1. บริเวณบ้าน ควรเก็บกวาด ขยะมูลฝอย ลงถังขยะให้เป็นที่
2. ควรมีที่รองรับ ขยะมูลฝอย สิ่งของที่ไม่ได้ใช้แล้ว วางไว้ในบ้านหลาย ๆ แห่ง เช่น ตามบริเวณบ้าน ห้องรับแขก ห้องนั่งเล่น เป็นต้น รักษาความสะอาดบริเวณห้องนอน ห้องแต่งตัว ห้องครัว ห้องน้ำ ห้องส้วม ให้อยู่ในสภาพที่น่าอยู่ เรียบร้อย และสะอาด

โรงเรียนเป็นสถานที่ฝึกอบรมนักเรียนให้เป็นคนดี มีความรับผิดชอบรู้หน้าที่ นักเรียนทุกคนต้องมีหน้าที่ช่วยพัฒนาโรงเรียนให้มีความสะอาดน่าอยู่ นักเรียนสามารถที่จะทำได้หลากหลายวิธีคือ

1. ทิ้งขยะอาหารหรือสิ่งที่ไม่ต้องการลงในถังขยะให้ถูกต้อง
2. ต้องทำเวรตามที่ได้รับมอบหมายร่วมกันทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน โรงอาหาร อาคารประกอบการ และอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ
3. รักษาทรัพย์สินของโรงเรียนให้ดีที่สุด
4. เมื่อพบเห็นสิ่งใดที่ชำรุดหรือเสียหายให้แจ้งเจ้าหน้าที่เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สามารถใช้งานได้
5. ช่วยตักเตือนผู้ที่กระทำผิดหรือบอกครู อาจารย์ให้ทราบเพื่อช่วยกันพัฒนาลักษณะนิสัยที่ดีให้กับนักเรียนทุกคน
6. การรักษาความสะอาดในชั้นเรียน โต๊ะเก้าอี้พื้นห้องเรียน ระเบียบ เพดาน ผนัง กระดานและอื่น ๆ

ธรรมรส โชติคุณุช (2540 : 126 - 133) ได้ให้ความหมายของความสะดวก ไว้ว่า หมายถึง การแต่งกายดี นอกจากเป็นการรักษาความสะอาดร่างกายแล้ว ยังเป็นการเสริมสร้างบุคลิกลักษณะที่ดีให้กับบุคคล และเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น การแต่งกายเป็นการเพิ่ม บุคลิกลักษณะที่ดี จะต้องรู้จักศิลปะในการแต่งกาย เพื่อเพิ่มบุคลิกลักษณะ เพราะบุคคลมองกัน หรือวินิจฉัยกัน ด้วยอาศัยการแต่งกาย

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 35) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความสะดวก หมายถึง ไม่สกปรกเช่นเสื้อผ้าสะอาด บ้านเรือนสะอาด น้ำสะอาด หมดจด ผ่องใส เช่น จิตใจ สะอาด ไม่มีคำหยาบหรือคำหยาบ ไม่ทุจริต เช่น เขาเป็นคนใจซื่อมือสะอาด

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 12) ได้ให้ความหมายของความสะดวกว่า หมายถึง ไม่สกปรก ไม่มีคำหยาบ หมดจด ผ่องใสบริสุทธิ์ ไม่ทุจริต เราสามารถจำแนกความสะดวกได้ ดังนี้

1. ความสะอาดทางด้านร่างกาย คือ ร่างกายไม่สกปรก เสื้อผ้าสะอาด และรับประทาน อาหารที่สะอาด มีสุขอนามัยส่วนบุคคลที่ดี
2. ความสะอาดทางสิ่งแวดล้อม คือ บ้านเรือนสะอาด ห้องเรียนสะอาดสิ่งของเครื่องใช้ สะอาด และโรงเรียนสะอาด
3. จิตใจสะอาด คือ คิดดี ทำดี พูดดี ยึดหลักศีล 5 ของพระพุทธศาสนา มาเป็นหลักปฏิบัติ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 35 - 39) กล่าวว่า สะอาด หมายถึง การปราศจากความมัวหมองทั้งทางกาย ทางใจ และสภาพแวดล้อม ความผ่องใสเป็นที่เจริญตา ทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของบุคคลที่มีความสะอาด คือ เป็นผู้ที่รักษาร่างกาย สถานที่อยู่อาศัย บริเวณที่ปฏิบัติงาน สภาพสิ่งแวดล้อมถูกต้องตามสุขลักษณะ ผักผ่อนจิตใจมิให้ขุ่นมัว มีความแจ่มใสอยู่เสมอ

รชดา สมทรัพย์ (2551 : 18) ได้ให้ความหมายของความสะอาดไว้ว่า หมายถึง การรักษา ความสะอาดทางด้านจิตใจ โดยมีการพัฒนาจิตใจของตนเองให้สะอาดผ่องใส อยู่เสมอ และการรักษา ความสะอาดด้านร่างกาย ภายนอก สิ่งแวดล้อม มีความผ่องใสเป็นที่เจริญตาทำให้เกิดความสบายใจ แก่ผู้พบเห็น

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 121) กล่าวว่า ความสะอาด คือ ปราศจากความมัวหมองทั้งกาย ใจ และสภาพแวดล้อม ความผ่องใส เป็นที่เจริญตาทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น ผู้ที่มีความสะอาด คือ ผู้รักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามสุขลักษณะ ผักผ่อนจิตใจมิให้ขุ่นมัว จึงมีความแจ่มใสอยู่เสมอ

สรุปได้ว่า ความสะอาด หมายถึง การรักษาร่างกาย ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมให้สะอาดถูกต้องตามสุขลักษณะ เป็นที่เจริญตาทำให้เกิดความสบายใจแก่ผู้พบเห็น ผักผ่อนจิตใจมิให้ขุ่นมัวปราศจากความมัวหมองทั้งกาย ใจคิดดีต่อผู้อื่น ไม่มุงร้าย ไม่อิจฉาริษยา มีความแจ่มใสอยู่เสมอ

7. ด้านความสามัคคี

เป็นการมีความพฤติกรรมร่วมมือร่วมใจทำงานอันเป็นประโยชน์ ต่อส่วนรวม ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยเหลือเกื้อกูล เสียสละ ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน ไม่ใช่ความรุนแรงในการแก้ปัญหา และไม่สร้างความแตกแยก การเปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อตนเองทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลังช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อให้การงานสำเร็จลุล่วง สามารถแก้ปัญหา และขจัดความขัดแย้งได้ เป็นผู้มีเหตุผล

ยอมรับความแตกต่าง ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเชื่อพร้อมที่จะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกัน อย่างสันติและสมานฉันท์ซึ่งนักวิชาการและผู้เกี่ยวข้อง ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

กัลยา ศรีปาน (2542 : 39) ให้ความหมายว่า ความสามัคคี หมายถึง การแสดงออกถึงการร่วมแรงร่วมใจ ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ร่วมมือกันปฏิบัติงานให้สำเร็จด้วยดี เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

สุรรัตน์ สรรคพงษ์ (2544 : 17) กล่าวว่า ความสามัคคีต้องแสดงออกเกี่ยวกับรู้จักทำงาน ร่วมกัน เพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ มีความรักใคร่ปรองดองกัน ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท มีความเห็นอกเห็นใจกันและกัน และให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ รู้จักแบ่งงานแบ่งหน้าที่ให้สมาชิก ทำตามความสามารถ

จุฑาทิพย์ เปี่ยมประดม (2545 : 27) ให้ความหมายว่าความร่วมมือร่วมใจกัน หรือพร้อมเพรียงกันของหมู่คณะ ในการประกอบกิจกรรม เพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ทิสนา แคมมณี และคณะ (2546 : 70) ได้ให้ความหมายของความสามัคคีไว้ว่า หมายถึง การให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน ประโยชน์ส่วนรวม ก็หมายถึง สิ่งอันเป็นประโยชน์ที่ทุกคนจะได้รับเหมือนกัน ในการทำอะไรก็ตาม เราจำเป็นต้องคิดถึงผู้อื่นอีกหลาย ๆ คน ไม่ใช่คิดถึงแต่ตนเอง เราจำเป็นต้องคิดว่า สิ่งที่เราทำ จะให้ประโยชน์อะไรแก่เรา และจะให้ประโยชน์อะไรแก่ผู้อื่น ไม่ใช่คิดแต่จะทำเพื่อประโยชน์ของตนเอง เท่านั้นหากสิ่งที่เราทำ เราได้ประโยชน์แต่ส่วนรวมเกิดความเดือดร้อน หรือเสียประโยชน์ เราก็ไม่ควรทำเพราะหากเราทำให้ส่วนรวมเสียหายมาก ๆ ตัวเราก็ย่อมพลอยเสียหายหรือเสียประโยชน์ด้วย เนื่องจากเราเป็นส่วนหนึ่งของส่วนรวม

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 125) สามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพรียงกัน ความปรองดองกัน พร้อมเพรียงกันทำ ร่วมมือร่วมใจกันทำ

รชดา สมทรัพย์ (2551 : 19) ให้ความหมายของความสามัคคีว่า หมายถึง ความพร้อมเพรียง ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการเกิดงาน อย่างสร้างสรรค์ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน เป็นการยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด ความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติ ความกลมเกลียว กันในลักษณะเช่นนี้เรียกอีกอย่างว่า ความสมานฉันท์

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 13) ได้ให้ความหมายของความสามัคคีว่า ผู้ที่เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อตนทั้งในฐานะ ผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้การงานสำเร็จลุล่วง สามารถแก้ปัญหาและขจัดความ

ขัดแย้งได้เป็นผู้ที่มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างความหลากหลายทาง วัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ พร้อมทั้งจะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติและสมานฉันท์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 35 - 39) กล่าวว่า ความสามัคคี คือ การมีพฤติกรรมร่วมมือร่วมใจทำงานอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล รักช่วยเหลือเกื้อกูล เสียสละ ไม่เอาर्डเอาเปรียบกัน ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาและไม่สร้างความแตกแยก

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 121) กล่าวว่า สามัคคี คือ ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ เกิดงานการอย่างสร้างสรรค์ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอาर्डเอาเปรียบกัน เป็นการยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด ความหลากหลายในเรื่องเชื้อชาติ ความกลมเกลียวกันในลักษณะเช่นนี้เรียกอีกอย่างว่า ความสมานฉันท์ ผู้ที่มีความสามัคคี คือ ผู้ที่เปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รับผิดชอบต่อคนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความมุ่งมั่นต่อการรวมพลัง ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้การทำงานสำเร็จลุล่วง แก้ปัญหาและ จัดความขัดแย้งได้ เป็นผู้มีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ พร้อมทั้งจะปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติ

สรุปได้ว่า ความสามัคคี คือ การมีพฤติกรรมร่วมมือร่วมใจทำงานอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันพร้อมเพรียงกันทำงานอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมให้สำเร็จลุล่วง ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาและไม่สร้างความแตกแยก เป็นผู้มีเหตุผลยอมรับความแตกต่างทางความคิดของผู้อื่น รับผิดชอบต่อคนทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี

8. ด้านความมีน้ำใจ

เป็นการแสดงออกถึงการอาสาหรือความเต็มใจที่จะช่วยเหลือ แบ่งปัน หรือทำเพื่อผู้อื่น ส่วนรวม สังคม โดยไม่หวังผลตอบแทนหรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้น ในชุมชน การให้และอาสาช่วยเหลือสังคมรู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ ให้แก่ผู้อื่น เห็นอกเห็นใจและเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์และในที่มีความเดือดร้อนมีความเอื้ออาทร เอาใจใส่อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกายและสติปัญญา ลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหาหรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งนักวิชาการและผู้เกี่ยวข้องได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 15) ให้ความหมาย ของความมีน้ำใจ ไว้ว่า หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความรู้สึกที่ดีที่บุคคลกระทำเพื่อผู้อื่น และสังคม เช่น การช่วยเหลือ การปลอบโยน หรือให้กำลังใจ การแสดงความเอื้ออาทร การชื่นชม ในความดีงามของผู้อื่น การไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

ราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 36) ได้ให้ความหมาย น้ำใจ ว่า หมายถึง ใจแท้ ๆ ใจจริง ความจริงใจ เช่น เห็นน้ำใจ นิสัยใจคอ เช่น น้ำใจพ่อ น้ำใจแม่ น้ำใจชาย น้ำใจหญิง ความเอื้อเฟื้อ เช่นเขาไม่มีน้ำใจ แล้งน้ำใจ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 47) ได้ให้ความหมายของความมีน้ำใจไว้ว่า หมายถึง การจริงใจ ที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง แต่เห็นอกเห็นใจเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทร เอาใจใส่ในความสนใจในความต้องการ ความสนใจความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550 : 35 - 39) กล่าวว่า ความมีน้ำใจ หมายถึง การแสดงออกถึงการอาสาหรือเต็มใจที่จะช่วยเหลือหรือทำเพื่อผู้อื่น ส่วนรวม สังคม โดยไม่หวังผลตอบแทนหรือเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ ผู้ที่มีน้ำใจ จึงควรเป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่น เข้าใจเห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือ สังคมด้วยแรงกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหาหรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้ เกิดขึ้นในชุมชน

ราชาดา สมทรัพย์ (2551 : 20) ได้ให้ความหมายของความมีน้ำใจไว้ว่า หมายถึง ความจริงใจ ที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง แต่เห็นอกเห็นใจเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทร เอาใจใส่ให้ความสนใจในชีวิตความเป็นอยู่ของผู้อื่นและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 121) กล่าวว่า ความมีน้ำใจ คือ ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง แต่เห็นอกเห็นใจ เห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทร เอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกัน ผู้ที่มีน้ำใจ คือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่น เข้าใจ เห็นใจ ผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติการเพื่อบรรเทาปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้เกิดขึ้นในชุมชน

สรุปได้ว่า ความมีน้ำใจ เป็นการแสดงออกถึงการอาสาหรือเต็มใจที่จะช่วยเหลือ แบ่งปัน มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ให้ความสนใจในชีวิตความเป็นอยู่ของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ เกื้อกูลกันและกัน การให้และอาสาช่วยเหลือสังคมด้วยแรงกายและสติปัญญา รู้จักแบ่งปัน เสียสละ ความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น โดย คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ตามแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ดังกล่าวข้างต้น ประกอบด้วยความขยัน ด้านความ ประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีวินัย ด้านความสุภาพ ด้านความสะอาด ด้านความสามัคคี

ด้านความมีน้ำใจ นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้เรียน เพราะเมื่อผู้เรียนมีลักษณะของพฤติกรรมของคุณธรรมทั้ง 8 ประการแล้วทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และส่งผลให้ประเทศชาติมีความเจริญรุ่งเรืองมั่นคงถาวรสืบไป

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 (2561 : 20 - 35) มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 66 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 11 โรงเรียน ขนาดใหญ่จำนวน 11 โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 16 โรงเรียน ขนาดเล็ก จำนวน 28 โรงเรียน และโรงเรียนในสังกัดเปิดสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 6

ข้อมูลด้านเอกลักษณ์ วิสัยทัศน์พันธกิจ กลยุทธ์หลัก และจุดเน้นมีดังนี้

คุณลักษณะพึงประสงค์องค์กร คือ ยอมรับ รับผิดชอบ ใส่ใจบริการ

วิสัยทัศน์ คือ องค์กรยุคใหม่ สร้างเด็กไทยสู่สากล

พันธกิจ คือ พัฒนาและส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษามัธยมศึกษา อย่างมีคุณภาพ

โดยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้คู่คุณธรรมมีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่มาตรฐานสากล

เป้าประสงค์ คือ พัฒนาคุณภาพการศึกษา ขยายโอกาสทางการศึกษา และส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เข้มแข็งและประสิทธิภาพ

กลยุทธ์

กลยุทธ์ 1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทุกระดับตามหลักสูตรและส่งเสริม เทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

กลยุทธ์ 2 ปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ 3 ขยายโอกาสทางการศึกษา ให้ทั่วถึงครอบคลุมผู้เรียนได้รับ โอกาสในการพัฒนาเต็มศักยภาพ

กลยุทธ์ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ

กลยุทธ์ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจ เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

จุดเน้น ยุทธศาสตร์คุณภาพนักเรียน ด้วยแนวคิด “ No Child Left Behind ”

น้อมนำพระราชดำรัสในหลวง รัชกาลที่ 9 “เด็กรักครู ครูรักเด็ก” “ไม่ทิ้งเด็กไว้ข้างหลัง”

ใส่ใจดูแล “เด็กหลังห้อง” เป็นพิเศษ เพื่อให้ นักเรียนทุกคนประสบผลสำเร็จตามศักยภาพ

ของตนและจุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2551 - 2561) ในระดับสถานศึกษา ดังนี้

1. ทำความเข้าใจให้กระจ่าง

1.1 การกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย มิติต่าง ๆ / ตัวชี้วัด การพัฒนาผู้เรียนใน
โรงเรียน

1.2 แนวทางการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้นปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง

1.3 บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง

1.4 การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามแนวทางทั้งในและนอกห้องเรียน

2. ตรวจสอบทบทวน วิเคราะห์จุดเด่น จุดพัฒนา

2.1 คุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของสถานศึกษา

2.2 คุณภาพผู้เรียนแยกเป็นรายวิชา / ระดับชั้น / ตามมิติตุณภาพจุดเน้น

2.3 จุดเด่น จุดพัฒนาของสถานศึกษา

2.4 จุดเด่น จุดพัฒนาของผู้เรียน

3. กำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น

3.1 ปีการศึกษา 2553 ระยะที่ 1

3.2 ปีการศึกษา 2554 ระยะที่ 2, 3

3.3 ปีการศึกษา 2555 ระยะที่ 4, 5 และดำเนินการ / รายงานต่อเนื่องถึงปี 2561

4. กำหนดภาระงานการพัฒนาตามจุดเน้น

4.1 ทบทวน ออกแบบหลักสูตร / กิจกรรมการเรียนรู้ / การวัดผลประเมินผล

4.2 ทบทวนปรับโครงสร้างเวลาเรียน ตารางเรียน

4.3 ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้สื่อ ICT แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

4.4 การวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรและจุดเน้น

5. ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น

5.1 ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร / จุดเน้นตัวชี้วัดที่ออกแบบ

5.2 นิเทศ กำกับติดตามและประเมินระหว่างการปฏิบัติงานตามแผน

5.3 วัดและประเมินผลผู้เรียนตามมิติตุณภาพ / ตัวชี้วัดจุดเน้น

6. ตรวจสอบ ปรับปรุง พัฒนา
 - 6.1 ตรวจสอบ ปรับปรุง พัฒนา
 - 6.2 นำผลการตรวจสอบ ปรับปรุงไปใช้พัฒนา
7. สรุปและรายงานผลการพัฒนาผู้เรียน
 - 7.1 ผลการดำเนินงาน ความภาคภูมิใจ และความสำเร็จ
 - 7.2 ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข
 - 7.3 รายงานผลการพัฒนาใน 2 ระยะ คือ ภายในเดือนมีนาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 การบริหารราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจ หน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบายแผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณ เงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบรวมทั้ง กำกับตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตร ร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมภายในในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุ ให้เป็นหน้าที่ของผู้ใด โดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่มอบหมาย

สรุปได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 66 โรงเรียน โดยแต่ละโรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เน้นความรู้ คู่คุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องคุณธรรม จริยธรรมและจัดทำโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยที่โรงเรียนทุกโรงเรียนในเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้รับการพัฒนาตามเกณฑ์มาตรฐาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อรุณี สาธรพิทักษ์ (2553 : 76) ได้ทำการวิจัย แนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า สภาพการปฏิบัติของนักเรียน เกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดย 3 อันดับแรกที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านความมีน้ำใจ ความสามัคคี และด้านความซื่อสัตย์ รายด้านที่มีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย คือ ความประหยัด ด้านความขยัน และด้านความมีวินัย แนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในด้านที่เป็นปัญหา สถานศึกษาควรสนับสนุนให้มีการจัดทำ โครงการและ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมในด้านที่เป็นปัญหา เพื่อให้เด็กได้พัฒนา คุณธรรมในด้านดังกล่าว สถานศึกษาควรมีการบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเคร่งครัด จัดให้มีการประชุม ร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อชี้แจง

ให้ทราบถึงสภาพปัญหาดังกล่าวและเพื่อหาแนวทางแก้ไข ร่วมกัน อีกทั้งผู้ปกครองควรเอาใจใส่บุตรหลานให้มากขึ้น

รูปนีย์ โคตรชุม (2554 : 65) ได้ศึกษา การดำเนินการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของโรงเรียน ในอำเภอปลาปาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ผลการศึกษา ค้นคว้า พบว่า 1) การดำเนินการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของโรงเรียนในอำเภอปลาปาก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 จำแนกตามสถานภาพโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการกำหนดคน โยบาย 2) เปรียบเทียบการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของโรงเรียนในอำเภอปลาปาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ระหว่างผู้บริหาร และครูผู้สอน โดยรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการพัฒนาบุคลากรแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยครูผู้สอนมีการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ มากกว่าผู้บริหาร ในด้านการพัฒนาบุคลากร ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง 3) การดำเนินการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของโรงเรียนในอำเภอปลาปาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่สังกัดโดยภาพรวมและ รายด้าน พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนที่สังกัด โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดใหญ่ มีการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยรวมอยู่ในระดับมากส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการกำหนดคน โยบาย 4) เปรียบเทียบการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของโรงเรียนในอำเภอปลาปาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ระหว่างผู้บริหาร และครูผู้สอนที่สังกัด โรงเรียนที่มีขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านไม่พบด้านที่มีความแตกต่างกัน

ศศิณัฐา อังกูรภาสวิชญ์ (2554 : 83) ได้ศึกษาสภาพการบริหารกิจการนักเรียน โดยยึดหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผลการวิเคราะห์จากสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยยึดหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม ทั้ง 8 ด้านภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยยึดหลัก คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร จำแนกปัจจัยส่วนบุคคลได้ ดังนี้ เพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ตำแหน่งงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยยึดหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยรวมแตกต่างกัน อายุงานที่แตกต่างกัน

มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยยึดหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยยึดหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

นิภาวัลย์ ศิลป์ชัยกิจ (2555 : 73) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียน ในสถานศึกษา จังหวัดระยอง ผลการศึกษา พบว่า การพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดระยอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีวินัย ด้านความมีน้ำใจ ด้านความขยัน ด้านความสุภาพ ด้านความสามัคคีด้านความสะอาดและด้านความประหยัด การเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดระยอง จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดระยอง จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดระยอง จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กิติพงษ์ แซ่เจียว (2556 : 79) ได้ทำการศึกษาการศึกษาบุญนิยมกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียนเครือข่าย โรงเรียนสัมมาสิกขา ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาบุญนิยมของโรงเรียนสัมมาสิกขาภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน 2) คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียนเครือข่ายโรงเรียนสัมมาสิกขา ภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 3) การศึกษาบุญนิยมกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียนเครือข่ายโรงเรียนสัมมาสิกขา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการศึกษาบุญนิยม ของโรงเรียนสัมมาสิกขา มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียนเครือข่ายโรงเรียนสัมมา ลิกขา ด้านขยันมากที่สุดและด้านสะอาดน้อยที่สุด 4) แนวทางในการพัฒนาการศึกษาบุญนิยมกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียนเครือข่าย โรงเรียนสัมมาสิกขา 1) พัฒนาจิตวิญญาณ ความรู้ ความสามารถและทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็นแก่บุคลากรที่ เกี่ยวข้อง โดยเน้นพิเศษในบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนและครูผู้ดูแลนักเรียน 2) พัฒนาระบบการเรียนการสอน จัดสภาพแวดล้อมที่เชื่อมโยงบูรณาการกับประสบการณ์จริงในชีวิตที่เอื้อต่อการพัฒนา คุณธรรม ของนักเรียน และ 3) พัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรม พิเศษ ของโรงเรียน

ศิลปกร จุมพิษ (2557 : 86) ได้ทำการศึกษา แนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียน โรงเรียนบ้านประคองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติตนตามคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียน โรงเรียนบ้านประคอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติระดับมากเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำต่ำ ได้แก่ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความสะอาด ด้านความสุขภาพ ด้านความขยัน และด้านความประหยัด 2) แนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านประคองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โรงเรียนต้องพัฒนาด้านที่การปฏิบัติตนของนักเรียนอยู่ในลำดับที่ต่ำ 3 ด้าน คือ ด้านความประหยัด ด้านความขยัน ด้านความสุขภาพ โดยโรงเรียนต้องจัดกิจกรรมเน้นการปฏิบัติ ใช้กระบวนการที่หลากหลายในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สอนแบบโครงงาน มีการอบรมคุณธรรม และฝึกมารยาทไทย สร้างความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็นการสร้าง ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ควบคู่กับการพัฒนาทางวิชาการ อย่างสมดุล การมีส่วนร่วมสอดส่องดูแลความประพฤติ และระแวดระวังภัยเสี่ยง รวมถึง การสร้างความร่วมมือประเมิณผลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา นอกจากนี้ ความร่วมมือของผู้ปกครองกับครูในการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนแล้ว ชุมชนก็ต้องมีส่วนร่วม ในการพัฒนา

พระเสรี สวัสดิ์เอื้อ (2557 : 64) ได้ทำการศึกษาปัญหา และแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครอง มีความเห็นว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์มีปัญหาคุณธรรม จริยธรรมด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โดยภาพรวมและรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ด้านความมีน้ำใจ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยเรียงลำดับ จากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง ไปหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำดังนี้ คือ ด้านความขยัน ด้านความประหยัด ด้านความสะอาด ด้านความมีวินัย ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามัคคี ด้านความสุขภาพ และ ด้านความมีน้ำใจ 2) ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองที่มีต่อปัญหา คุณธรรม จริยธรรม ด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามสถานภาพ พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 3) แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ

ของ นักเรียนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนลำปลายมาศอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
 จำแนกตามบทบาทหน้าที่ได้ดังนี้ 3.1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบาย กลยุทธ์
 แผนปฏิบัติการ โครงการ และกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกที่ดี
 ในการประพฤติตนอยู่บนพื้นฐานคุณธรรม 8 ประการ 3.2) ครูผู้สอนควรประเมินนักเรียนอย่าง
 ต่อเนื่อง โดยจัดทำสมุดรายงานลักษณะนิสัย เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการสอนคุณธรรม
 ซึ่งข้อมูลที่จะเก็บ เกี่ยวกับลักษณะนิสัย พฤติกรรม สภาพปัญหาครอบครัว ปัญหาชีวิต สามารถ
 ร่วมมือกับผู้ปกครองในการป้องกันแก้ไขลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา
 คุณธรรม ของเด็กแต่ละคนได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ทันเวลา 3.3) นักเรียน ปฏิบัติตามกฎระเบียบ
 กติกาของโรงเรียน เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา คุณธรรมที่ทาง โรงเรียนจัดขึ้นทั้งในห้องเรียนและ
 นอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ และพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาด้านคุณธรรม
 พื้นฐาน 8 ประการ จนเกิดความเคยชินเป็นปกติ นิสัยในการดำเนินชีวิต 3.4) ผู้ปกครอง ควรมี
 โอกาสได้เสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในด้านที่เห็นว่าเป็นปัญหาและเป็นประโยชน์
 ต่อการพัฒนาคุณธรรมตลอดถึงมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น พร้อมทั้งเอาใจ
 ใส่ดูแล แนะนำ อบรม สั่งสอนบุตรหลานให้มากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบถึงแนวทาง
 ในการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน ซึ่งองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณธรรม
 เริ่มจากสถาบันครอบครัว ได้แก่ สถาบันการศึกษาทุกระดับ โดยครูผู้สอนมีส่วนต่อการปลูกฝัง
 และพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน ในส่วนของคุณธรรมพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่
 ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี และ
 ความมีน้ำใจ ซึ่งจะต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน ในการถ่ายทอด
 ฝึกอบรม สนับสนุน และส่งเสริม ด้วยการจัดกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้
 พัฒนาคุณธรรม

งานวิจัยต่างประเทศ

แครนลีย์ (Cranley. 2003 : 1531) ได้ศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติในด้านจริยธรรมนักเรียน
 ในโรงเรียน ประถมศึกษาในชุมชนเมืองของประเทศไทย การประพฤติปฏิบัติทางด้านจริยธรรม
 ของนักเรียน ประกอบด้วย มาตรการที่โรงเรียนใช้ในการอบรมจริยธรรมนักเรียน มาตรการที่จะจัด
 การศึกษาโดย นำเอาจริยธรรมบูรณาการเข้ากับวิชาอื่นและมาตรการเหล่านี้จะเกิดผลอย่างไรต่อ
 นักเรียน การวิจัยนั้น ได้ครอบคลุมคิด 5 ด้าน คือ การสอนจริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร
 การสอนจริยธรรมโดยใช้ กิจกรรมการสอนที่ต่อเนื่อง การสอนจริยธรรมโดยกำหนดระเบียบกฎ
 ของห้องเรียน การสอน จริยธรรมโดยดำเนินตามนโยบายและระเบียบของทางราชการ

ลาร์สัน (Larson. 2003 : 118) ได้สร้างโครงการงานเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาผลกระทบของวิทยาลัยศิลปศาสตร์ ขนาดเล็กที่มีต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาในวิทยาลัยตามการรับรู้ของนักศึกษา โดยมุ่งเน้น วิทยาลัยศิลปศาสตร์ 3 แห่งในสหรัฐอเมริกา คือ วิทยาลัยสำหรับคนทั่วไป วิทยาลัยสำหรับคริสเตียน นิกายคาทอลิกและวิทยาลัยสำหรับคริสเตียนนิกายโปรเตสแตนต์ วิธีการศึกษาใช้การสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ให้การสัมภาษณ์เชื่อว่าระดับการพัฒนาจริยธรรมส่วนตัวของตนเองนั้นได้รับแบบอย่างมาอย่างเพียงพอแล้วก่อนเข้าวิทยาลัย การพัฒนาจริยธรรมซึ่งเกิดขึ้นที่วิทยาลัยนั้นได้รับการเสริมแรงจากความเชื่อและหลักการที่สร้างขึ้นมาก่อนแล้วและพบว่าอิทธิพลของผู้ปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระหว่างที่ได้การเลี้ยงดูจากบ้าน เป็นเวลานาน นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่ามอิทธิพลมากที่สุดต่อการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษาเหล่านั้น

เทลเลอร์ (Taylor. 2005 : 108) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับการพัฒนาทางศีลธรรม กรณีศึกษาเรื่องการให้เหตุผลทางจริยธรรมของนักเรียนแพทย์ โดยได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ที่เคร่งศาสนาและไม่เคร่งศาสนากับการมีเหตุผลทางจริยธรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็น นักเรียนแพทย์ที่นับถือศาสนาคริสต์จำนวน 4 ห้องเรียน ใช้สถิติการวิจัยแบบ T-test เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบวัดระดับทางศาสนาที่ได้พัฒนาขึ้นมา โดยเฉพาะ ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า มีนัยสำคัญระหว่าง ผู้ที่เคร่งศาสนาและไม่เคร่งศาสนากับการพัฒนาเหตุผลทางด้านจริยธรรมที่แตกต่างกัน โดยผู้ที่เคร่ง ศาสนามีการพัฒนาด้านจริยธรรมที่ดีขึ้น ตลอดจนระดับของความมีเหตุผลทางจริยธรรมที่แตกต่างจาก ผู้ที่ไม่เคร่งครัดในศาสนา

ออสกัธธอร์เป้ (Osguthorpe. 2006 : 158) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงออกด้านจริยธรรม ของครูกับการพัฒนาด้านจริยธรรมของนักเรียน โดยได้ทำการเปรียบเทียบพฤติกรรมและการแสดงออกของนักเรียนที่ได้เรียนกับครู 2 คน โดยครูคนแรกมีพฤติกรรมการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนการแสดงออกที่แฝงจริยธรรม เปรียบเทียบกับครูอีกคนที่เน้นการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียว ซึ่งผลการวิจัยพบว่า มีนัยสำคัญในความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการแสดงออกของครูที่มีการแฝงจริยธรรมเข้าไป โดยนักเรียนที่ได้เรียนกับครูทั้ง สองคน มีพฤติกรรมการเรียนและการแสดงออกภายในห้องเรียนที่แตกต่างกัน

ครอนบาค (Cronbach. 2004 : 49) ได้ศึกษาเชิงปริมาณเพื่อสำรวจความเข้าใจของนักเรียนในบรรยากาศคุณธรรมใน โรงเรียน นักเรียน 2,701 คน (นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จาก 48 โรงเรียนทั่วประเทศได้หวัน เข้าร่วมในการศึกษาครั้งนี้ ผลการวิจัย พบว่า 1) เกี่ยวกับ แบบสอบถาม SNAQ (ยุติธรรม) อัตราส่วนสำหรับประเด็นคุณธรรมต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย ขณะที่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูนักเรียน อยู่เหนือคะแนนเฉลี่ย 2) เกี่ยวกับ

แบบสอบถาม SCCP (ความระมัดระวัง) คะแนนอยู่เหนือคะแนนเฉลี่ย อัตราส่วนย่อยสำหรับความเข้าใจในการทำความเข้าใจของนักเรียนมีคะแนนสูงที่สุด 3) ปัจจัยซึ่งได้รับผลกระทบบรรยากาศคุณธรรมอย่างมีนัยสำคัญเป็น เขต โรงเรียนและจำนวนโฮมรูมต่อโรงเรียน ระดับการศึกษา(ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนประถมหรือโรงเรียน มัธยมตอนต้น)และเพศของนักเรียน นั่นคือ โรงเรียนในประเทศใต้หวันตอนเหนือและกลางมีคะแนน สูงกว่าในเรื่องบรรยากาศคุณธรรมมากกว่าในใต้หวันทางใต้ และตะวันออก โรงเรียนขนาดเล็กมี คะแนนสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษาที่มีคะแนนสูงกว่าโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนหญิงมีคะแนนสูงกว่านักเรียนชาย

เฮนเดอร์สัน แอนเทโล และเคลร์ (Henderson, Antelo & Clair. 2014) ได้ศึกษาจริยธรรมและคำนึงกับบริบทความเป็นเลิศด้านการเรียนการสอนในการเปลี่ยนโลกของการศึกษา พบว่าปัญหาทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นทำให้การเรียนการสอนด้านจริยธรรมมีความลำบากและยากยิ่งขึ้น ครูผู้สอนต้องมีการปรับตัวทางด้านระเบียบวินัยและการยึดมั่นและวิสัยทัศน์กว้างไกล เล็งเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อสังคม

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน คือ การสอนจริยธรรมถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร โดยใช้กิจกรรมการสอนที่ต่อเนื่อง กำหนดเป็นระเบียบเป็นกฎของห้องเรียนโดยดำเนินการตามนโยบายและระเบียบของทางราชการ สามารถใช้ศาสนาเป็นแหล่งส่งเสริมจริยธรรม โดยใช้ครูที่มีประสบการณ์สอนให้นักเรียนเล็งเห็นถึงความจำเป็นและความสำคัญของการยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อสังคม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,817 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 169 คน และครูจำนวน 2,648 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,817 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1967 ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555 : 148 - 149) ได้จำนวน 338 คน หลังจากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วนเป็นผู้บริหารจำนวน 27 คน และครู จำนวน 311 คน มีรายละเอียดและขั้นตอนดังนี้
 - 2.1 แบ่งโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เป็นกลุ่มย่อยไปตามสหวิทยาเขตต่าง ๆ จากนั้นแบ่งเป็นกลุ่มย่อยตามขนาดของโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งเป็นกลุ่มย่อยลักษณะแบ่งชั้น (Stratified)

2.2 แบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูซึ่งเป็นกลุ่มย่อยลักษณะแบ่งชั้น

2.3 กรณีผู้บริหารกำหนดโควตาในแต่ละสาขาวิชาเขต มาจำนวน 1 คน แล้วทำการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก

2.4 สำหรับครูทำการสุ่มให้กระจายตามขนาดของโรงเรียน และสาขาวิชาเขตต่าง ๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากรายละเอียด จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แสดงในตาราง 3.1 ดังนี้

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2561 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

สาขาวิชาเขต	ประชากร							กลุ่มตัวอย่าง						
	เล็ก		กลาง		ใหญ่และใหญ่พิเศษ		รวม	เล็ก		กลาง		ใหญ่และใหญ่พิเศษ		รวม
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู		ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	
เมืองบุรีรัมย์	15	62	6	189	12	241	525	1	7	1	23	1	28	61
ลำปลายมาศ	10	66	2	57	4	110	249	1	8	1	6	1	12	29
กระสัง	6	49	2	94	8	104	263	1	6	1	10	1	13	32
ประโคนชัย	4	45	2	53	16	293	413	1	5	1	5	1	36	49
นางรอง	10	42	4	139	4	126	325	1	5	1	16	1	14	38
หนองกี่	6	23	4	88	4	97	222	1	3	1	10	1	11	27
ละหานทราย	8	69	4	44	4	103	232	1	8	1	5	1	11	27
พุทไธสง	4	28	8	109	4	129	282	1	4	1	18	1	14	39
สตึก	8	50	6	137	4	101	306	1	6	1	15	1	12	36
รวม	71	434	38	910	60	1,304	2,817	9	52	9	108	9	151	338

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ซึ่งแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษา โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ต่อสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 ศึกษาเทคนิคและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา โครงสร้าง และภาษา เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.5 หาความเที่ยงตรง (Validity) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item

Objective Congruence) ปรากฏว่าค่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 (รายละเอียด ดัชนีภาคผนวก ง หน้า 127 - 129) สำหรับผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.5.1 นางรัชดาพร เสนามาตย์ วุฒิการศึกษา ปร.ค. (การบริหารการศึกษา)

ตำแหน่งรองผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 32 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

2.5.2 นายพิรุณ เรืองไพศาล วุฒิการศึกษา กศ.ค. (บริหารและพัฒนการศึกษา)

ตำแหน่งรองผู้อำนวยการ โรงเรียนมารีย์รักษ์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
เอกชนเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

2.5.3 นางลัดดา เสาไธสง วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การสอนภาษาไทย) ตำแหน่ง

ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกุสุมาเตงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 32 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.6 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข
และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง

2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out)
กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่โรงเรียนชุมพวงศึกษา อำเภอชุมพวง จังหวัด
นครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค
(Cronbach) ผลปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.875 (รายละเอียดดัชนีภาคผนวก ง หน้า 129)
ถือว่าใช้ได้

2.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นหนังสือต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอให้ออก
หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงศึกษานิเทศก์จังหวัดบุรีรัมย์
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและกำหนดวันรับแบบสอบถาม
คืน
3. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามระยะเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดตาม
ด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืนทั้งหมด ผลปรากฏว่า เก็บได้ 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม และกำหนดตัวเลข แทนค่าข้อมูลในแต่ละข้อ
3. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการดังนี้

3.1 การศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ

3.2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ต่อสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแปลความหมาย และการจัดอันดับ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมาย ข้อมูลของค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	มีการปฏิบัติมากที่สุด
3.51 - 4.50	มีการปฏิบัติมาก
2.51 - 3.50	มีการปฏิบัติปานกลาง
1.51 - 2.50	มีการปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.50	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

3.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ต่อสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffe ' Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

1.1 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 :

60 - 63)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555 : 261)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 K แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 $\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ
 S^2 แทน ความแปรปรวนของข้อสอบทั้งฉบับ

2. ค่าสถิติพื้นฐานที่ใช้ ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 101)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 304)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร ดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 124)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	\sum	แทน	ผลรวม

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มมากกว่า 2 กลุ่ม
ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 32 ต่อสภาพการดำเนินงานการพัฒนากุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยวิเคราะห์
การแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 328)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F	แทน	ค่าค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
MS_b	แทน	ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe' Method) มีสูตร ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2560 : 65)

$$Cv_d = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_{within})\left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right)}$$

เมื่อ K	แทน	จำนวนกลุ่มในกลุ่มตัวอย่าง
F^*	แทน	ค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical Value)
MS_{within}	แทน	ค่า Mean Square within Group
n_1, n_2	แทน	จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

กลุ่มเป้าหมาย

มีจำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีเกณฑ์คัดเลือก ดังนี้

1. เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือมีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ
2. ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษของหน่วยงานทางการศึกษา หรือครูผู้สอนที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป
3. มีประสบการณ์ทางด้านการบริหารในสถานศึกษาอย่างน้อย 5 ปี หรือปฏิบัติงานทางด้านวิชาการ ไม่น้อยกว่า 5 ปี ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

3.1 นายอัครเดช หลาบนอก วุฒิการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

3.2 นายสมเกียรติ วัฒนากรประสิทธิ์ วุฒิการศึกษา รอ.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน) ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนเมืองดงพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

3.3 นายกิตติศักดิ์ ไทวะกิริติ วุฒิการศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนโนนเจริญพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

3.4 นางสาวมิตา ซาญประโคน วุฒิการศึกษา วท.ม. (วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต) ตำแหน่งครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

3.5 นายสมเกียรติ รongประโคน วุฒิการศึกษา ศศ.บ. (ภาษาไทย) ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นลักษณะเป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง

โดยกำหนดประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ได้มาจากแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำสัมภาษณ์ 8 ด้าน สำหรับประเด็นและข้อคำถาม ผู้วิจัยนำสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จากผลการวิเคราะห์แบบสอบถามในแต่ละด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับ มาเป็นประเด็น ในการตั้งคำถาม

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

2.1 กำหนดกรอบคำสัมภาษณ์เป็น 8 ด้าน คือ

2.1.1 ด้านความขยัน

2.1.2 ด้านความประหยัด

2.1.3 ด้านความซื่อสัตย์

2.1.4 ด้านความมีวินัย

2.1.5 ด้านความสุภาพ

2.1.6 ด้านความสะอาด

2.1.7 ด้านความสามัคคี

2.1.8 ด้านความมีน้ำใจ

2.2 นำประเด็นหรือข้อคำถามที่ได้จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยเรียงลำดับประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับแรกมาเป็นประเด็นในการสร้างคำถามเพื่อหาแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

2.3 นำเสนอแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามไปถึงครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อและขอสัมภาษณ์ กำหนด นัดหมายวัน เวลา
3. ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยทำการบันทึกภาพและเสียงไว้ทุกครั้ง โดยขออนุญาตในการบันทึกก่อนทำการบันทึก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์แบบอุปมาน (Inductive Method)
2. นำข้อมูลมาเรียบเรียง ในรูปของข้อความ โดยการจัดกลุ่มประเด็น (Grouping)
3. ทำการวิเคราะห์ตามประเด็นของข้อมูล โดยการอธิบายความ (Explanation) และตีความหมายข้อมูลที่ได้ (Interpretation)
4. นำเสนอเชิงพรรณนาความ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อสภาพการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 4 แนวทางการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังปรากฏในตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ตัวแปร	จำนวนคน (n)	ร้อยละ
ขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน		
1. ขนาดเล็ก	74	27.80
2. ขนาดกลาง	82	24.30
3. ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ	182	53.80
รวม	338	100

จากตาราง 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 338 คน จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 และโรงเรียนเล็ก จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรม
พื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
แสดงในตาราง 4.2

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	สภาพการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1	ความขยัน	4.00	0.30	มาก	6
2	ความประหยัด	4.20	0.34	มาก	3
3	ความซื่อสัตย์	4.10	0.31	มาก	5
4	ความมีวินัย	4.20	0.40	มาก	3
5	ความสุภาพ	4.24	0.41	มาก	2
6	ความสะอาด	4.31	0.37	มาก	1
7	ความสามัคคี	3.99	0.25	มาก	7
8	ความมีน้ำใจ	3.98	0.34	มาก	8
รวม		4.13	0.17	มาก	

จากตาราง 4.2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสะอาด ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.37) รองลงมาคือ ด้านความสุภาพ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.41) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความมีน้ำใจ ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.34)

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความขยัน โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	สภาพการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
1	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	4.01	0.28	มาก	5
2	มีการจัดกิจกรรมที่ทำทลายฝึกลความกล้าเผชิญความยากลำบาก	4.07	0.24	มาก	1
3	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกความอดทนในการปฏิบัติงานจนเกิดความสำเร็จ	4.06	0.24	มาก	1
4	มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้านความมุ่งมั่น ตั้งใจ รับผิดชอบในการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	3.91	0.45	มาก	6
5	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนขยันควบคู่กับการใช้สติ ปัญญา แก้ปัญหาต่าง ๆ	3.87	0.51	มาก	7
6	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพยายามในการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข	4.02	0.56	มาก	4
7	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย	4.06	0.54	มาก	1
โดยรวม		4.00	0.30	มาก	

จากตาราง 4.3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความขยัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 2 มีการจัดกิจกรรมที่ทำทลายฝึกลความกล้าเผชิญความยากลำบาก ข้อ 3 มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกความอดทนในการปฏิบัติงาน

จนเกิดความสำเร็จ และข้อ 7 มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.24) รองลงมา คือ ข้อ 6 มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพยายามในการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.56) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 5 มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพยายามในการเรียนรายวิชาต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.51)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความประหยัด โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	สภาพการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
8	มีการส่งเสริมจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักความพอเพียงพอประมาณ	4.33	0.57	มาก	2
9	มีการส่งเสริมจัดกิจกรรมการออมเงินของผู้เรียน	4.38	0.54	มาก	1
10	มีการจัดการเรียนการสอนให้ทำบัญชีรายรับ รายจ่าย	4.33	0.51	มาก	2
11	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักดูแลและใช้สิ่งของของตนเองอย่างคุ้มค่า	4.21	0.44	มาก	4
12	มีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักรักและดูแลทรัพย์สินของส่วนรวม	4.03	0.51	มาก	8
13	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักใช้เงินและสินทรัพย์อย่างรู้คุณค่าอยู่เสมอ	4.12	0.53	มาก	6
14	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักใช้สิ่งของตามความจำเป็น	4.14	0.55	มาก	5
15	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักใช้ทรัพยากรตามแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียง	4.09	0.52	มาก	7
โดยรวม		4.20	0.34	มาก	

จากตาราง 4.4 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน การพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความประหยัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 9 มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักดูแลและใช้สิ่งของของตนเองอย่างคุ้มค่าและรู้คุณค่าอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.54) รองลงมาคือ ข้อ 8 มีการส่งเสริมจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักความพอเพียงพอประมาณ และข้อ 10 มีการจัดการเรียนการสอนให้ทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.57) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 12 มีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักรักและดูแลทรัพย์สินของส่วนรวม ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.51)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความซื่อสัตย์ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	สภาพการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
16	มีการวัดผลประเมินผลผู้เรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์	4.05	0.57	มาก	9
17	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม	4.11	0.61	มาก	4
18	มีการชมเชยและให้รางวัลผู้ที่มีความประพฤติเรียบร้อยทั้งกาย วาจา ใจ	4.09	0.56	มาก	6
19	ครูปราศจากความลำเอียงหรืออคติในการจัดการเรียนการสอน	4.14	0.54	มาก	3
20	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างด้านความถูกต้องดีงาม ยึดหลักความยุติธรรม	4.17	0.60	มาก	1
21	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ ด้วยการกระทำแบบตรงไปตรงมา	4.09	0.53	มาก	6

ตาราง 4.5 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
22	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความจริงใจทั้งทางกาย วาจาและใจ	4.11	0.45	มาก	4
23	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความประพฤติแบบตรงไปตรงมาต่อตนเอง สังคม และหน้าที่การงาน	4.15	0.47	มาก	2
24	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนยึดหลักความยุติธรรมในการปฏิบัติตน	4.09	0.48	มาก	6
25	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแบบแผนการดำเนินงานชีวิต	3.96	0.51	มาก	10
โดยรวม		4.10	0.31	มาก	

จากตาราง 4.5 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน การพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 32 ด้านความซื่อสัตย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 20 ผู้บริหารและครู เป็นแบบอย่างด้านความถูกต้องดีงาม ยึดหลักความยุติธรรม ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.60) รองลงมา คือ ข้อ 23 มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความประพฤติแบบตรงไปตรงมาต่อตนเอง สังคม และหน้าที่การงาน ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.47) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 25 มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแบบแผนการดำเนินงานชีวิต ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.51)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความมีวินัย โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	สภาพการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
26	โรงเรียนมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้ผู้เรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมและกฎหมายของประเทศชาติ	4.17	0.48	มาก	4
27	จัดกิจกรรมปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย	4.28	0.54	มาก	3
28	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเองและสังคม	4.29	0.55	มาก	2
29	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน	4.31	0.54	มาก	1
30	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างด้านการมีวินัยทั้งต่อตนเองและหน้าที่ที่รับผิดชอบ	4.07	0.57	มาก	6
31	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนยึดมั่นในแบบแผนข้อบังคับ	4.10	0.54	มาก	5
โดยรวม		4.20	0.40	มาก	

จากตาราง 4.6 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความมีวินัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 29 มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.54) รองลงมา คือ ข้อ 28 มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเองและสังคม ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.55) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 30 ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างด้านการมีวินัยทั้งต่อตนเองและหน้าที่ที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.57)

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความสุภาพ โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	สภาพการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
32	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมารยาทไทยเกี่ยวกับการมีสัมมาคารวะ และมารยาทตามกาลเทศะ	4.10	0.54	มาก	3
33	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามกาลเทศะตามวัฒนธรรมไทย	4.09	0.52	มาก	4
34	จัดกิจกรรมยกย่องชมเชย และส่งเสริมผู้เรียนที่มีมารยาทดี	4.09	0.52	มาก	4
35	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย	4.46	0.56	มาก	1
36	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุภาพเรียบร้อย ทั้งทางกายและวาจา	4.44	0.57	มาก	2
โดยรวม		4.24	0.41	มาก	

จากตาราง 4.7 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความสุภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 35 ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.56) รองลงมาคือ ข้อ 36 มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุภาพเรียบร้อย ทั้งทางกายและวาจา ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.57) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 33 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามกาลเทศะตามวัฒนธรรมไทย และข้อ 34 จัดกิจกรรมยกย่องชมเชย และส่งเสริมผู้เรียนที่มีมารยาทดี ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.52)

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความสะอาด โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	สภาพการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
37	มีการตรวจและแนะนำนักเรียนให้รักษาความสะอาด ร่างกาย เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายให้ถูกระเบียบ	4.43	0.59	มาก	3
38	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนรักษาความสะอาดต่อตนเองและส่วนรวม	4.44	0.57	มาก	2
39	จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้ในการทำความสะอาดอย่างเพียงพอ	4.41	0.62	มาก	4
40	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการรักษาความสะอาดทั้งต่อตนเองและส่วนรวม	4.52	0.50	มาก	1
41	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรักษาร่างกายให้สะอาด และถูกสุขอนามัย	4.02	0.28	มาก	6
42	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตใจที่ผ่องใสและร่าเริง	4.05	0.28	มาก	5
โดยรวม		4.31	0.37	มาก	

จากตาราง 4.8 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความสุภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 40 ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการรักษาความสะอาดทั้งต่อตนเองและส่วนรวม ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.50) รองลงมาคือ ข้อ 37 มีการตรวจและแนะนำนักเรียนให้รักษาความสะอาด ร่างกาย เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายให้ถูกระเบียบ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.59) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 41 มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรักษาร่างกายให้สะอาด และถูกสุขอนามัย ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.28)

ตาราง 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความสามัคคี โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	สภาพการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
43	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมบทบาทการเป็นผู้นำและผู้ตามให้แก่ผู้เรียน	3.99	0.36	มาก	3
44	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน	3.94	0.45	มาก	5
45	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนปรองดองกันและปราศจาก	3.97	0.39	มาก	4
46	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนไม่เอาเปรียบเพื่อนและผู้อื่น	4.04	0.31	มาก	1
47	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนยอมรับในความมีเหตุผลและความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.03	0.31	มาก	2
โดยรวม		3.99	0.25	มาก	

จากตาราง 4.9 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความสามัคคี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 46 มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนไม่เอาเปรียบเพื่อนและผู้อื่น ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.31) รองลงมาคือ ข้อ 47 มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนยอมรับในความมีเหตุผลและความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.31) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 44 ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.45)

ตาราง 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความมีน้ำใจโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	สภาพการดำเนินงาน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับที่
48	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำประโยชน์แก่ส่วนรวม	4.07	0.30	มาก	1
49	ชมเชย ยกย่อง ผู้เรียน ที่มีน้ำใจ หรือ เสียสละเพื่อส่วนรวม	3.94	0.41	มาก	2
50	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดี ในการ เสียสละและช่วยเหลือผู้อื่น	3.93	0.48	มาก	3
โดยรวม		3.98	0.34	มาก	

จากตาราง 4.10 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความมีน้ำใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 48 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำประโยชน์แก่ส่วนรวม ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.30) รองลงมาคือ ข้อ 49 ชมเชย ยกย่อง ผู้เรียนที่มีน้ำใจ หรือเสียสละเพื่อส่วนรวม ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.41) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือข้อ 50 ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการเสียสละและช่วยเหลือผู้อื่น ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.48)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับเปรียบเทียบสภาพ
การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ตาราง 4.11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพ
การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
โดยรวมและรายด้าน

สภาพการดำเนินงาน	ขนาดโรงเรียน						F
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่และ ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านความขยัน	4.01	0.38	4.08	0.26	3.96	0.28	5.07*
2. ด้านความประหยัด	4.38	0.44	4.19	0.28	4.14	0.28	5.52*
3. ด้านความซื่อสัตย์	3.99	0.38	4.11	0.21	4.14	0.31	6.10*
4. ด้านความมีวินัย	4.06	0.32	4.33	0.39	4.21	0.41	9.50*
5. ด้านความสุภาพ	4.40	0.11	4.51	0.43	4.05	0.38	7.47*
6. ด้านความสะอาด	4.64	0.14	4.57	0.35	4.06	0.24	9.88*
7. ด้านความสามัคคี	3.90	0.27	4.10	0.21	3.98	0.24	9.61*
8. ด้านความมีน้ำใจ	3.87	0.37	4.07	0.33	3.98	0.32	6.82*
รวม	4.16	0.18	4.25	0.21	4.06	0.11	9.56*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.11 พบว่า ความคิดเห็นของของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน การพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ทุกด้าน

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบ เป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') ปรากฏดังตาราง 4.12 - 4.20

ตาราง 4.12 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนา คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวม เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่ และใหญ่พิเศษ
		4.16	4.25	4.06
ขนาดเล็ก	4.16	-	0.09*	0.10*
ขนาดกลาง	4.25	-	-	0.19*
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	4.06	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.12 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ทุกคู่มีความคิดเห็น เกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความขยัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.13 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนา
คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความขยันเป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่ และใหญ่พิเศษ
		4.01	4.08	3.96
ขนาดเล็ก	4.01	-	0.07	0.05
ขนาดกลาง	4.08	-	-	0.12*
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	3.96	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.13 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครู
ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง กับขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ
ดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความขยัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.14 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนา
คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความประหยัด เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่ และใหญ่พิเศษ
		4.38	4.19	4.14
ขนาดเล็ก	4.38	-	0.19*	0.24*
ขนาดกลาง	4.19	-	-	0.05
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	4.14	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.14 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง และผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความประหยัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.15 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความซื่อสัตย์ เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ
		3.99	4.11	4.14
ขนาดเล็ก	3.99	-	0.12	0.15*
ขนาดกลาง	4.11	-	-	0.03
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	4.14	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.15 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความซื่อสัตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.16 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนา
คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความมีวินัย เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่ และใหญ่พิเศษ
		4.06	4.33	4.21
ขนาดเล็ก	4.06	-	0.27*	0.15*
ขนาดกลาง	4.33	-	-	0.12*
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	4.21	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.16 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ทุกคู่มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความมีวินัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.17 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนา
คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความสุภาพ เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่ และใหญ่พิเศษ
		4.40	4.51	4.05
ขนาดเล็ก	4.40	-	0.11	0.35*
ขนาดกลาง	4.51	-	-	0.46*
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	4.05	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.17 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ และผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความสุภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.18 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความสะอาด เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ
		4.64	4.57	4.06
ขนาดเล็ก	4.64	-	0.07	0.58*
ขนาดกลาง	4.57	-	-	0.51*
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	4.06	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.18 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ และผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความสะอาด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.19 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนา
คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความสามัคคี เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{x}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่ และใหญ่พิเศษ
		3.90	4.10	3.98
ขนาดเล็ก	3.90	-	0.20*	0.08*
ขนาดกลาง	4.10	-	-	0.12
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	3.98	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.19 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูที่
ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง และผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานโรงเรียนขนาดเล็ก
กับขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8
ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความ
สามัคคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4.20 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนา
คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความมีน้ำใจ เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{x}	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่ และใหญ่พิเศษ
		3.87	4.07	3.98
ขนาดเล็ก	3.87	-	0.20*	0.11
ขนาดกลาง	4.07	-	-	0.09
ขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ	3.98	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4.20 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านความมีน้ำใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 แนวทางการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จากกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความขยัน ความสามัคคี และความมีน้ำใจ จากนั้นนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อแนวทางการดำเนินการด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. แนวทางการดำเนินการด้านความขยัน

1.1 ผู้ปกครอง ควรดูแลและเอาใจใส่บุตรหลานของตนเอง โดยการสร้างแรงจูงใจให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากความขยัน พากเพียร โดยอาจมีการยกตัวอย่างบุคคลที่ใกล้ชิดและบุคคลในชุมชนที่ประสบความสำเร็จที่เกิดจากความขยัน

1.2 โรงเรียนควรมีการดำเนินการเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักเรียน โดยอาจมีการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนเรียนดี มีความขยัน เพื่อส่งเสริมและเป็นแบบอย่างให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบที่ถูกต้อง

1.3 โรงเรียนควรปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยการกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อปลูกฝังให้อยู่ในระเบียบของโรงเรียน มีมาตรการในการลงโทษที่ละมุนละม่อม หรือส่งเสริมให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นพยายามตั้งใจโดยชี้ให้เห็นถึงอนาคตหรือผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากความขยัน

1.4 ผู้ปกครองและครูต้องไว้วางใจเด็กเพื่อให้เด็กเกิดกำลังใจในการเรียน โดยจัดกระบวนการสอนเน้นการปฏิบัติ มีตารางบันทึกการทำงานในแต่ละวันโดยครู ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน

2. แนวทางการดำเนินการด้านความสามัคคี

2.1 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความรักและความสามัคคีกันในการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เช่น กิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียน กิจกรรมเข้าค่าย ลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมเข้าค่ายธรรมะ เป็นต้น

2.2 ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในการรณรงค์ส่งเสริมความสามัคคีในด้านต่าง ๆ ส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน เช่น สนับสนุนให้เข้าใช้สิทธิการเลือกตั้ง ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ความสามัคคีในหมู่คณะ เช่น การทำกิจกรรมจิตอาสาต่าง ๆ

2.3 ควรมีการจัดกิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นแบบอย่างในการส่งเสริมความสามัคคี เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้ใหม่ ๆ มีโอกาสสร้างความคุ้นเคยกับเพื่อนมากยิ่งขึ้น

3. แนวทางการดำเนินการด้าน ความมีน้ำใจ

3.1 โรงเรียน ผู้ปกครองและครู ควรมีการปลูกจิตสำนึกในการมีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนครู และโรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เช่น การทำบุญวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กิจกรรมวันสำคัญของราชการที่กำหนดขึ้น เป็นต้น

3.2 โรงเรียนควรดำเนินการปลูกฝังความมีน้ำใจให้แก่นักเรียน โดยอาจมีการชื่นชมยินดี นักเรียนที่มีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านความมีน้ำใจ ให้แก่เพื่อน ๆ ได้รับรู้ โดยอาจมอบเกียรติบัตรหรือชมเชยหน้าเสาธง เพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนคนอื่น ๆ

3.3 โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมการจัดกิจกรรมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เช่น กิจกรรมจิตอาสาในงานชุมชนต่าง ๆ เช่น งานศพ งานบุญต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชน

จากข้อเสนอแนะการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 สรุปได้ดังนี้

สถานศึกษาควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ให้มีความสำคัญต่องานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลา จัดกระบวนการสอนเน้นการปฏิบัติ มีตารางบันทึกการทำงานในแต่ละวัน โดยครู ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน สร้างแรงจูงใจให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากความขยัน จัดกิจกรรมส่งเสริมความรักและความสามัคคีในโรงเรียนและชุมชน มีการศึกษาดูงาน โรงเรียนที่เป็นแบบอย่างในการส่งเสริมความสามัคคีปลูกจิตสำนึกและแสดงออกถึงความมีน้ำใจต่อเพื่อนครู ผู้ปกครองและชุมชน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,817 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 169 คน และครูจำนวน 2,648 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากประชากร กำหนดขนาดโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรงซีและมอร์แกน ได้จำนวน 338 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นแบบสอบถาม มีค่า IOC (Index of Item Objective Congruence : IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 -1.00 ค่าความเชื่อมั่น 0.875

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามจำนวน 338 ฉบับ ได้กลับคืนมาได้ 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ

4.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ต่อสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe ' Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

1. ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญหรือมีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ของหน่วยงานทางการศึกษา หรือครูผู้สอนที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์ทางด้านการบริหารในสถานศึกษาอย่างน้อย 5 ปี หรือปฏิบัติงานทางด้านวิชาการไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลมาเรียบเรียงในรูปของข้อความ โดยการจัดกลุ่มประเด็น (Grouping) ทำการวิเคราะห์ตามประเด็นของข้อมูล โดยการอธิบายความ (Explanation) และตีความหมายข้อมูลที่ได้ (Interpretation) แล้วนำเสนอเชิงพรรณนาความ

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ปรากฏผลดังนี้

1. การศึกษาสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสะอาด รองลงมา คือ ด้านความสุภาพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความมีน้ำใจ
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน
3. แนวทางการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดใน 3 อันดับแรก

ได้แก่ ด้านความขยัน ความสามัคคี และ ความมีน้ำใจ ทำให้ได้แนวทางการดำเนินงาน การพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 คือ สถานศึกษาควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบหน้าที่ให้ความสำคัญต่องานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลา จัดกระบวนการสอนเน้นการปฏิบัติ มีตารางบันทึกการทำงานในแต่ละวันโดยครู ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน สร้างแรงจูงใจให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากความขยัน จัดกิจกรรมส่งเสริมความรักและความสามัคคีในโรงเรียนและชุมชน มีการศึกษาคุณงามความดีของโรงเรียนที่เป็นแบบอย่างในการส่งเสริมความสามัคคีปลูกจิตสำนึกและ แสดงออกถึงความมีน้ำใจต่อเพื่อน ครู ผู้ปกครองและชุมชน

อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 อภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทั้งผู้บริหารและครูทุกคนต่างตระหนักในความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ในการเร่งรัดปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้และดำเนินการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ อย่างสม่ำเสมอ โดยการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีนโยบายที่จะสร้าง คุณธรรม จริยธรรม ลักษณะอันพึงประสงค์ มีการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียน ปลูกฝังคุณธรรม ไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณภาพในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมเข้าค่ายพัฒนาคุณธรรม กิจกรรมเชิดชูคนดีในโรงเรียน ทำให้มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ดังแนวคิดของ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : 5) มาตรา 6 ที่กล่าวถึง ความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาว่า ต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญาความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ที่มุ่งพัฒนาคนดีสู่สังคมและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขกระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดเป็นหลักในการส่งเสริมให้นำไปประพฤติปฏิบัติในการดำรงชีวิตประจำวันให้เป็นสุขโดยส่งเสริมให้ปลูกฝังคุณธรรมเพื่อเป็นพื้นฐานให้กับเด็กตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงวัยผู้ใหญ่ โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ในการส่งเสริม

การปูพื้นฐาน ด้านคุณธรรมจริยธรรมเพื่อปลูกฝังให้มีความประพฤติที่ดีจนเกิดเป็นลักษณะนิสัยที่มีพื้นฐานคุณธรรมเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้อย่างต่อเนื่องยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิลปกร จุมพิช (2557 : 86) ได้ทำการศึกษา แนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านประคองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติตนตามคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียนโรงเรียนบ้านประคอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นผู้บริหารและครูต่อสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีความพร้อมในด้านบุคลากร และได้รับการสนับสนุนจัดสรรงบประมาณ สื่ออุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารการจัดการ โดยขนาด โรงเรียนที่แตกต่างกันจะได้รับการสนับสนุนในเรื่องดังกล่าวต่างกัน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาวัลย์ ศิลป์ชัยกิจ (2555 : 73) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดระยองการเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัดระยอง จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การศึกษาการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดใน 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านความขยัน ความสามัคคี และความมีน้ำใจ ทำให้ได้แนวทางการดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 คือ สถานศึกษาควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ให้ความสำคัญต่องานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลา จัดกระบวนการสอนเน้นการปฏิบัติ มีตารางบันทึกการทำงานในแต่ละวัน โดยครู ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน สร้างแรงจูงใจให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากความขยัน จัดกิจกรรมส่งเสริมความรักและความสามัคคีในโรงเรียนและชุมชน มีการศึกษาคุณงาน โรงเรียนที่เป็นแบบอย่างในการส่งเสริมความสามัคคีปลูกจิตสำนึกและแสดงออกถึงความมีน้ำใจต่อเพื่อน ครู ผู้ปกครองและชุมชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนส่วนใหญ่ยังจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน ด้านความขยัน ความสามัคคี และความมีน้ำใจ ยังไม่เพียงพอ และนักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ยังไม่เห็นคุณค่าของความขยัน เข้าร่วม

กิจกรรมด้านความสามัคคีนี้ ยังไม่มีจิตสำนึกด้านความมีน้ำใจ ดังนั้นผู้ปกครอง และ ครูผู้ปกครอง ควรดูแลเอาใจใส่บุตรหลานของตนเอง โดยการสร้างแรงจูงใจให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากความขยันมีการปลูกจิตสำนึกในการมีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อน ครู และ โรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงควรมีการจัดกิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิลปกร จุมพิศ (2557 : 65) ได้ทำการศึกษา แนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียนโรงเรียนบ้านประคองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ คือ โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมเน้นการปฏิบัติ สร้างความร่วมมือระหว่างครูกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด และสอดคล้องกับ พระเสรี สวัสดิ์เอื้อ (2557 : 64) ได้ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ พบว่าปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านความขยัน โดยมีแนวทางในการพัฒนาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ โครงการ และกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกที่ดีในการประพฤติตนอยู่บนพื้นฐานคุณธรรม 8 ประการ ครูผู้สอนควรประเมินนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ร่วมมือกับผู้ปกครองในการป้องกันแก้ไขลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณธรรม ของเด็ก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากการวิจัย พบว่า การดำเนินงานด้านความขยัน มีการดำเนินงานต่ำที่สุด ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมผู้เรียนโดยจัดกิจกรรมเน้นให้นักเรียนมีรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้านความมุ่งมั่น ตั้งใจ ในการทำงาน โดยจัดกระบวนการสอนเน้นการปฏิบัติ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้สติ ปัญญา แก้ปัญหาต่าง ๆ ผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน
2. จากการวิจัย พบว่า การดำเนินงานความสะอาด มีการดำเนินงานมากที่สุด โดยผู้บริหารและครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการรักษาความสะอาดทั้งต่อตนเองและส่วนรวม มีการจัดกิจกรรม

ส่งเสริมให้นักเรียนรักษาความสะอาดต่อตนเองและส่วนรวม มีการตรวจและแนะนำนักเรียนให้รักษาความสะอาด ร่างกาย เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายให้ถูกระเบียบอย่างสม่ำเสมอ

3. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ โครงการและกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ อย่างต่อเนื่อง มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบหน้าที่ จัดกระบวนการสอนเน้นการปฏิบัติ สร้างแรงจูงใจให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากความขยัน จัดกิจกรรมส่งเสริมความรักและความสามัคคีในโรงเรียนและชุมชน มีการศึกษาคูงาน โรงเรียนที่เป็นแบบอย่างในการส่งเสริมความสามัคคี

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยแนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ตามความคิดเห็นของนักเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง

2. ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับปัญหาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ในสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางให้กับสถานศึกษาอื่น ๆ

3. ควรศึกษาวิจัยเพื่อติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตร และมาตรฐานการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ :
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2550). สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 8 คุณธรรมพื้นฐาน. กรุงเทพฯ :
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : กระทรวง
ศึกษาธิการ.
- กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ทิปส์พับลิเคชัน.
- กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์. (2548). การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร กับจังหวัดอุดรธานี. งานวิจัย : กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กรมการศาสนา. (2549). แผนปฏิบัติการโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมประชาชนประจำปี
งบประมาณ 2549. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (ม.ป.ป.). คู่มือการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ :
กรมการศาสนา.
- กิตติพงษ์ แซ่เจียว. (2556). การศึกษาการศึกษานูญนิยมกับคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของ
นักเรียนเครือข่ายโรงเรียนสัมมาถึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร .
- กิริติ บุญเชื้อ. (2542). จริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทย
วัฒนาพานิช.
- คำแหง จิตตะมาก. (2548). การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึง
ประสงค์ แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
อ่างทอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- กัลยา ศรีปาน. (2542). ศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนบุญเลิศ
อนุสรณ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา. ปรินูญานิพนธ์ กศ. ม.
(การบริหารการศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จุฑาธิป เปี่ยมประดม. (2545). จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็น ของครู
และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา.
วิทยานิพนธ์ กศ.ค. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จำเริญรัตน์ เจือจันทร์. (2548). จริยศาสตร์ : ทฤษฎีจริยธรรมสำหรับนักบริหารการศึกษา.
กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2560). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2548). จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักพฤติกรรมศาสตร์. เอกสาร
นำเสนอในการประชุมสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. ปทุมธานี : สถาบัน
เทคโนโลยีแห่งเอเชีย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก. (2540). จริยธรรมของเยาวชน. กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .
- ดวงเด่น นุเรมรัมย์. (2552). พุทธจริยศาสตร์. ค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2562, จาก
<http://www.baanjommyut.com>.
- ฐปนีย์ โคตรชุม. (2554). การดำเนินการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของโรงเรียน ในอำเภอ
ปลาปาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.)
การบริหารการศึกษา. นครพนม : มหาวิทยาลัยนครพนม .
- ทิสนา เขมมณี. (2543). “ การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโมเดลชิปปา.” ใน
เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ. นครสวรรค์ : สำนักงานการประถมศึกษา
อำเภอลาดยาว.
- ทิสนา เขมมณี และคณะ. (2546). กิจกรรมการปลูกฝังค่านิยมเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับ
นักเรียนระดับปฐมวัยและประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : เสริมสินพีรเพรส ชิสเท็ม.
- ธรรมรส โชติคุณุชร. (2540). ประมวลสาระชุดวิชาวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหาร
การศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นิภาวัลย์ ศิลป์ชัยกิจ. (2555). การพัฒนาคุณธรรมพื้นฐานของนักเรียนในสถานศึกษา จังหวัด
ระยอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- นวลศิริ เปาโรหิตย. (2540). จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : พิมพ์ลักษณ์.
- บุญศักดิ์ แสงระวี. (2553). กว่าจีนใหม่จะได้เกิด. กรุงเทพฯ : พิมพ์ลักษณ์.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. ภาควิชาทดสอบและวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 10 . บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พนัส หันนาคนิ. (2542). ประสบการณ์ในการบริหารบุคลากร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2551). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ : เอส. อาร์. พรินติ้งแมสโปรดักส์.
- พระเสรี สวัสดิ์เอื้อ. (2557). การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนลำปลายมาศอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พิไลพร ก้องสมุทร. (2549). การศึกษาจริยธรรมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ในสังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (การบริหารการศึกษา) : ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รชดา สมทรัพย์. (2560). คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ. (ออนไลน์). ค้นเมื่อ 31 พฤษภาคม 2562 . แหล่งที่มา : <http://61.7221.112/personalblog/?p=214>.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- รุจิรี ภู่อาระ และจันทรานี สงวนนาม. (2545). การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- วณิชา เพชรสุวรรณ. (ม.ป.ป.). คู่มือการเรียนการสอน กลุ่มวิชาการงานอาชีพในบ้าน. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- วสิน อินทสระ. (2544). พุทธวิธีในการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนา.

- คิลปกร จุมพิช. (2557). การศึกษา แนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียน โรงเรียนบ้านประทองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศศิณีฎฐา อังกูรภาสวิชญ์. (2554). สภาพการบริหารกิจการนักเรียน โดยยึดหลักคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศรารุท จิตบุญมี. (2543). พฤติกรรมเชิงคุณธรรมและจริยธรรม ตามความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุจิรา สุขसार. (2545). การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ของนักเรียนตามมาตรฐานโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2541. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.
- สุมาลี ศรีพุทธรินทร์. 2550. การพัฒนาแบบจำลองเพื่อรับรองผู้ประเมินภายนอกในการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. (ศึกษาศาสตร์). นนทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). แผนการดำเนินงาน โครงการคุณธรรมนำความรู้. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- _____ . (2550). แนวทางการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2544). มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- โสภณ สุภาพงษ์. (2542). “วิถีชีวิตใหม่...เศรษฐกิจพอเพียง” นกบริหาร. 19(4) : 16 - 19.

- อรุณี สารพิทักษ์. (2553). **แนวทางการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ .
- อมรรัตน์ เทพกำปนาท. (2549). “ความหมายแนวคิดและประเด็นที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม”. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.culture.go.th/study.php?&YY=2548&MM=5&DD=16.2548>.
- อุดมศักดิ์ ภาระพฤติ. (2555). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6**. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. (การบริหารการศึกษา) : ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cranley, M. E. (2003). **Tessaban School : The Moral Life of a Thai Primary School**. New York : State University.
- Cronbach J. (2004). A Survey of the Moral Atmosphere of Elementary and Junior High School in Taiwan [Abstract]. Doctoral Dissertation. (Education and Information), University of California. In **Dissertation Abstracts International**, p.49.
- Dewey, J. (1998). **Experience and Education**. New York : Macmillan Publishing Company.
- Evans, J. R. & Lindsay, W. M. (2006). **The Management and Control of Quality**. 7th ed. Mason : Thomson South-Western.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education**. New York : McGraw - Hill Book.
- Henderson, R. J, Abseal, A & Norman, C. (2014). **Ethics and Values in the Context of Teaching Excellence in the Changing World of Education**. Retrieved 10 May 2019, from <http://journals.cluteonline.com/index.php/TLC/article/viewArticle/96>.
- Kohlberg, L. (1980). Development of Moral Character and Moral Ideology [Abstract]. Doctoral Dissertation (Education), University of Chicago. In **Dissertation Abstracts International**, p.31.
- Larson, V. C. Jr. (2003). Student Perception of Moral Development at Three Liberal Arts Institutions [Abstract]. Doctoral Dissertation (Education), Kansas State University. In **Pro Quest Dissertation Abstracts**, p.1555A.

- Osguthorpe, R. D. (2006). On the Relationship Between the Moral Development of a Student [Abstract]. Doctoral Dissertation (Educational Foundations and Policy), University of Michigan. In **Dissertation Abstracts International**, p.158.
- Piaget, J. (1965). **The Moral Judgement of the Child**. New York : Free Press.
- Skinner, B. F. (1971). **Beyond Freedom and Dignity**. Toronto : A Bantam Vintage Book.
- Stephen, P. R. (1993). **Organizational Behavior : Concepts Controversies and Applications**. NewYork : Prentice - Hall Inc.
- Taylor, M. (2005). The Correlation Between Religiosity and Moral Development [Abstract]. Doctoral Dissertation (Educational), La Sierra University. In **Dissertation Abstracts International**, p.108.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม
- หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๑๒๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวมิตา ชาญประโคน

ด้วย นางสาวนภาพร ทิพย์มาศโกมล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.กิติวัชร ถ้วยงาม เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์จะสัมภาษณ์ท่านเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๒ เพื่อการเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดกรุณาอนุญาตให้ นางสาวนภาพร ทิพย์มาศโกมล ได้เข้าสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นถมล สมคุณา)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๑๔๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.พิรุณ เรืองไพศาล

ด้วย นางสาวนพร ทิพย์มาศโกมล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.กิตติวัชร ถ้วยงาม เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๑๔๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.รัชตาทพร เสนามาตย์

ด้วย นางสาวนวพร ทิพย์มาศโกมล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.กิตติวัชร ถ้วยงาม เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๑๒๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายสมเกียรติ รองประโคน

ด้วย นางสาวนพร ทิพย์มาศโกมล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.กิติวัชร ถ้วยงาม เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์จะสัมภาษณ์ท่านเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๒ เพื่อการเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดกรุณาอนุญาตให้ นางสาวนพร ทิพย์มาศโกมล ได้เข้าสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/๑๑๐

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๕ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒

ด้วย นางสาวนภาพร ทิพย์มาศโกมล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.กิติวัชร ถ้วยงาม เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลผู้เกี่ยวข้องในการวิจัยด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มือถือผู้ประสานงาน ๐๘ ๔๐๓๕ ๙๕๒๒

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๑๒๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการ

ด้วย นางสาวนวพร ทิพย์มาศโกมล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.กิติวัชร ถ้วยงาม เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์จะสัมภาษณ์ท่านเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๒ เพื่อการเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดกรุณาอนุญาตให้ นางสาวนวพร ทิพย์มาศโกมล ได้เข้าสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมकुณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๑๒๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองตลุงพิทยาสรรพ์

ด้วย นางสาวนวพร ทิพย์มาศโกมล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.กิติวัชร ถ้วยงาม เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์จะสัมภาษณ์ท่านเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๒ เพื่อการเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดกรุณาอนุญาตให้ นางสาวนวพร ทิพย์มาศโกมล ได้เข้าสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๑๒๑

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนเจริญพิทยาคม

ด้วย นางสาวนวพร ทิพย์มาศโกมล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.กิตติวัชร ถ้วยงาม เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์จะสัมภาษณ์ท่านเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๒ เพื่อการเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดกรุณาอนุญาตให้ นางสาวนวพร ทิพย์มาศโกมล ได้เข้าสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๑๖๒

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒

ด้วย นางสาวนภาพร ทิพย์มาศโกมล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.กิติวัชร ถ้วยงาม เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ทดลองใช้เครื่องมือ ในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหา ประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวนภาพร ทิพย์มาศโกมล ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๑๔๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางลัดดา เสาโรสง

ด้วย นางสาวนพพร ทิพย์มาศโกมล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.กิตติวัชร ถ้วยงาม เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ ประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมคณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๑๒๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการทำวิทยานิพนธ์

เรียน

ด้วย นางสาวนวพร ทิพย์มาศโกมล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๒ โดยมี อาจารย์ ดร.กิติวัชร ถ้วยงาม เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์จะสัมภาษณ์ท่านเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓๒ เพื่อการเก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดกรุณาอนุญาตให้ นางสาวนวพร ทิพย์มาศโกมล ได้เข้าสัมภาษณ์ข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงมล สมकुณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
 2. แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน จำนวน 50 ข้อ โดยแบ่งดังนี้
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 50 ข้อ
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

คำตอบที่ได้จะไม่มีผลกระทบต่อกรปฏิบัติหน้าที่ของท่านแต่ประการใด ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์ในภาพรวม เพื่อใช้ในการการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง โดยผู้วิจัยจะสงวนคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ
 3. ผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ครูปฏิบัติการสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
- ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และต้องขอขอบพระคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

นางสาวนวพร ทิพย์มาศโกมล
นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณากรอกข้อมูลตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ขนาดของโรงเรียน

- () ขนาดเล็ก
- () ขนาดกลาง
- () ขนาดใหญ่หรือขนาดใหญ่พิเศษ

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติในสถานศึกษาที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

5 หมายถึง	ผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	ผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง	ผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	ผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง	ผู้บริหารมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อ	ข้อรายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1. ความขยัน						
1	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ					
2	มีการจัดกิจกรรมที่ทำทลายฝึความกล้าเผชิญความยากลำบาก					
3	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกความอดทนในการปฏิบัติงานจนเกิดความสำเร็จ					
4	มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้านความมุ่งมั่น ตั้งใจ รับผิดชอบในการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา					
5	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนขยันควบคู่กับการใช้สติ ปัญญา แก้ปัญหาต่าง ๆ					
6	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพยายามในการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข					
7	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตั้งใจ ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย					
2. ความประหยัด						
8	มีการส่งเสริมจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรู้จักความพอเพียง พอประมาณ					
9	มีการส่งเสริมจัดกิจกรรมการออมเงินของผู้เรียน					
10	มีการจัดการเรียนการสอนให้ทำบัญชีรายรับ รายจ่าย					
11	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักดูแลและใช้สิ่งของของตนเองอย่างคุ้มค่า					
12	มีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักรักและดูแลทรัพย์สินของส่วนรวม					

ข้อ	ข้อรายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
13	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักใช้เงินและสินทรัพย์อย่างรู้คุณค่าอยู่เสมอ					
14	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักใช้สิ่งของตามความจำเป็น					
15	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักใช้ทรัพยากรตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง					
3. ความซื่อสัตย์						
16	มีการวัดผลประเมินผลผู้เรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์					
17	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม					
18	มีการชมเชยและให้รางวัลผู้ที่มีความประพฤติเรียบร้อยทั้งกาย วาจา ใจ					
19	ครูปราศจากความลำเอียงหรืออคติในการจัดการเรียนการสอน					
20	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างด้านความถูกต้องดีงาม ยึดหลักความยุติธรรม					
21	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความซื่อสัตย์ด้วยการกระทำแบบตรงไปตรงมา					
22	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความจริงใจทั้งทางกาย วาจา และใจ					
23	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความประพฤติแบบตรงไปตรงมา ต่อตนเอง สังคม และหน้าที่การงาน					
24	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนยึดหลักความยุติธรรมในการปฏิบัติตน					
25	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแบบแผนการดำเนินงานชีวิตที่ถูกต้องดีงาม					
4. ด้านความมีวินัย						
26	โรงเรียนมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้ผู้เรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมและกฎหมายของประเทศชาติ					

ข้อ	ข้อรายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
27	จัดกิจกรรมปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย					
28	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยในตนเองและสังคม					
29	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน					
30	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างด้านการมีวินัยทั้งต่อตนเอง และหน้าที่ที่รับผิดชอบ					
31	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนยึดมั่นในแบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติของสถานศึกษา					
5. ความสุภาพ						
32	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมารยาทไทยเกี่ยวกับการมีสัมมาคารวะ และมารยาทตามกาลเทศะ					
33	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามกาลเทศะตามวัฒนธรรมไทย					
34	จัดกิจกรรมยกย่องชมเชย และส่งเสริมผู้เรียนที่มีมารยาทดี					
35	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการมีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย					
36	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุขเรียบร้อย ทั้งทางกาย และวาจา					
6. ความสะอาด						
37	มีการตรวจและแนะนำนักเรียนให้รักษาความสะอาดร่างกาย เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายให้ถูกระเบียบ					
38	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนรักษาความสะอาดต่อตนเองและส่วนรวม					
39	จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้ในการทำความสะอาดอย่างเพียงพอ					
40	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีด้านการรักษาความสะอาดทั้งต่อตนเองและส่วนรวม					

ข้อ	ข้อรายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
7. ความสามัคคี						
41	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนรักษาร่างกายให้สะอาด และดูแลสุขภาพอนามัย					
42	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตใจที่ผ่องใสและร่าเริง					
43	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมบทบาทการเป็นผู้นำและผู้ตามให้แก่ผู้เรียน					
44	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน					
45	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนปรองดองกันและปราศจากการทะเลาะวิวาท					
46	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนไม่เอาเปรียบเพื่อนและผู้อื่น					
47	มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนยอมรับในความมีเหตุผลและความแตกต่างระหว่างบุคคล					
8. ความมีน้ำใจ						
48	มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำประโยชน์แก่ส่วนรวม					
49	ชมเชย ยกย่อง ผู้เรียน ที่มีน้ำใจ หรือเสียสละเพื่อส่วนรวม					
50	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดี ในการเสียสละและช่วยเหลือผู้อื่น					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการด้านความสามัคคี อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ด้านความมีน้ำใจอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ค

ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมภาษณ์

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

1. นายอัครเดช หลาบนอก วุฒิกการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. นายสมเกียรติ วัฒนากรประสิทธิ์ วุฒิกการศึกษา รอ.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน) ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนเมืองตลิ่งพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
3. นายกิตติศักดิ์ ไทวะกิติ การศึกษา ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียน โนนเจริญพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
4. นางสาวมิตา ชาญประโคน วุฒิกการศึกษา วท.ม. (วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต) ตำแหน่งครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
5. นายสมเกียรติ รองประ โคน วุฒิกการศึกษา ศศ.บ. (ภาษาไทย) ตำแหน่ง ครูชำนาญการ พิเศษ โรงเรียนประ โคนชัยพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

บทสัมภาษณ์

ครั้งที่ 1 ในวันที่ 10 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2562

ชื่อผู้สัมภาษณ์ นางสาวนวพร ทิพย์มาศโกมล

เริ่มสัมภาษณ์ เวลา 9.00 น. เสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ เวลา 10.00 น.

คำชี้แจง : การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยได้นำข้อมูล จากการตอบแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์สภาพ การดำเนินงานพบว่า มี 3 อันดับที่มีการดำเนินการน้อยที่สุด ดังนี้

1. ด้านความซื่อ
2. ความสามัคคี
3. ความมีน้ำใจ

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
3. ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ด้านความซื่อ อย่างไร

“ ปัญหาที่พบในปัจจุบันเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน ที่เกี่ยวข้องกับ ความซื่อ คือ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่รับผิดชอบในการเรียน ขาดเรียนบ่อย ไม่ส่งงานตามที่ครูกำหนด มีการลอก การบ้าน เอาเปรียบเพื่อน บางคนมาโรงเรียนสาย บางคนมีการโดดเรียน และเวลาเรียนไม่มีความ ตั้งใจเรียน จึงอยากเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาครั้งนี้ คือ อยากให้โรงเรียนมีมาตรการลงโทษเด็ก ที่กระทำผิดอย่างจริงจัง แต่ไม่รุนแรง ควรทำอย่างละมุนละม่อม เช่น ตักเตือนหรือตัดคะแนน และ ครูต้องช่วยกันเป็นหูเป็นตาสอดส่องดูแลพฤติกรรมนักเรียน ”

4. ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการด้านความสามัคคี อย่างไร

“ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ในโรงเรียนที่เกี่ยวกับความสามัคคี คือ นักเรียนขาดความ สามัคคีในหมู่เพื่อนพ้อง เข้ากับเพื่อนลำบาก ยังมีความเห็นแก่ตัวอยู่ แนวทางการแก้ปัญหา คือ อยากให้โรงเรียนมีการร่วมประชุมแก้ไขปัญหาร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมความรักและความสามัคคีกัน

ในการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เช่น กิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียน กิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมเข้าค่ายธรรมะ เพื่อเป็นการละลายพฤติกรรมให้เด็กสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ”

5. ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ด้านความมีน้ำใจอย่างไร

ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ ด้านความมีน้ำใจ คือ นักเรียนขาดความเป็นจิตอาสา ไม่ช่วยเหลือเพื่อน ครู และผู้ปกครองในการอาสาทำงานต่าง ๆ ต้องให้สั่ง หรือมีข้อต้อรองจึงจะยอมทำ จึงอยากเสนอแนวทางการแก้ปัญหา คือ โรงเรียน ผู้ปกครองและครู ควรมีการปลูกจิตสำนึกในการมีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อน ครู และโรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เช่น การทำบุญวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กิจกรรมวันสำคัญของราชการที่กำหนดขึ้น เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับจากความมีน้ำใจ

บทสัมภาษณ์

ครั้งที่ 1 ในวันที่ 11 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2562

ชื่อผู้สัมภาษณ์ นางสาวนวพร ทิพย์มาศโกมล

เริ่มสัมภาษณ์ เวลา 9.00 น. เสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ เวลา 10.00 น.

คำชี้แจง : การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยได้นำข้อมูล จากการตอบแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์สภาพ การดำเนินงานพบว่า มี 3 อันดับที่มีการดำเนินการน้อยที่สุด ดังนี้

1. ด้านความขยัน
2. ความสามัคคี
3. ความมีน้ำใจ

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนเมืองตลุงพิทยาสรรพ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
3. ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ด้านความขยัน อย่างไร

“ ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนไม่มีความตั้งใจเรียน ไม่สนใจส่งงาน หยอกล้อกันเวลาเรียน นำโทรศัพท์มือถือขึ้นมาเล่นในเวลาเรียน ไม่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัด จึงอยากเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา คือ โรงเรียนควรมีการดำเนินการเพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่ นักเรียน อาจมีการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนเรียนดี มีความขยัน เพื่อส่งเสริมและเป็นแบบอย่างให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบที่ถูกต้อง และควรปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย โดยการกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อปลูกฝังให้อยู่ในระเบียบของโรงเรียน มีมาตรการในการลงโทษที่ไม่รุนแรงเน้นวิธีการละมุนละม่อม ”

4. ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการด้านความสามัคคี อย่างไร

“ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ในโรงเรียนด้านความสามัคคี คือ นักเรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็น การส่งเสริมความสามัคคี ไม่เห็นความสำคัญดังกล่าว ไม่มีการทำงานเป็นทีม ต่างคนต่างแยกกัน

ทำงาน จึงอยากเสนอแนวทางการแก้ปัญหา คือ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ในการรณรงค์ส่งเสริมความสามัคคีในด้านต่าง ๆ ส่งเสริมกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน เช่น สนับสนุนให้เข้าใช้สิทธิ์การเลือกตั้ง ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ความสามัคคีในหมู่คณะ เช่น การทำกิจกรรมจิตอาสาต่าง ๆ”

5. ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ด้านความมีน้ำใจอย่างไร

“ปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องความมีน้ำใจคือ นักเรียนไม่มีจิตอาสาในเรื่องต่าง ๆ ขาดการแบ่งปัน ขาดความมีน้ำใจให้แก่เพื่อน ครู และโรงเรียน จึงอยากเสนอแนวทางการแก้ปัญหา คือ โรงเรียนปลูกฝังความมีน้ำใจให้นักเรียน โดยอาจมีการชื่นชมยินดีนักเรียนที่มีปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีด้านความมีน้ำใจ ให้แก่เพื่อน ๆ ได้รับรู้ โดยอาจมอบเกียรติบัตรหรือชมเชยหน้าเสาธง เพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียนคนอื่น ๆ และส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมการจัดกิจกรรมจิตอาสาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เช่น กิจกรรมจิตอาสาในงานชุมชนต่าง ๆ เช่น งานศพ งานบุญต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชุมชนเพื่อสร้างจิตสาธารณะที่ดี”

บทสัมภาษณ์

ครั้งที่ 1 ในวันที่ 12 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2562

ชื่อผู้สัมภาษณ์ นางสาวนภาพร ทิพย์มาศโกมล

เริ่มสัมภาษณ์ เวลา 9.00 น. เสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ เวลา 10.00 น.

คำชี้แจง : การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยได้นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างนำมาวิเคราะห์สภาพ การดำเนินงานพบว่า มี 3 อันดับที่มีการดำเนินการน้อยที่สุด ดังนี้

1. ด้านความขยัน
2. ความสามัคคี
3. ความมีน้ำใจ

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียน โนนเจริญพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
3. ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ด้านความขยัน อย่างไร
 “ปัญหาที่พบในปัจจุบันเกี่ยวกับความประพฤติของนักเรียน ที่เกี่ยวข้องกับ ความขยัน คือ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่รับผิดชอบในการเรียน ขาดเรียนบ่อย ไม่ส่งงานตามที่ครูกำหนด มีการลอก การบ้าน เอาเปรียบเพื่อน บางคนมาโรงเรียนสาย บางคนมีการโดดเรียน และเวลาเรียนไม่มีความ ตั้งใจเรียน จึงอยากเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาตรงนี้ คือ อยากให้โรงเรียนมีมาตรการลงโทษเด็ก ที่กระทำความผิดอย่างจริงจัง แต่ไม่รุนแรง ควรทำอย่างละมุนละม่อม เช่น ตักเตือนหรือตักคะเนน และ ครูต้องช่วยกันเป็นหูเป็นตาสอดส่องดูแลพฤติกรรมนักเรียน ”
4. ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการด้านความสามัคคี อย่างไร
 “ ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนขาดความสามัคคีในหมู่คณะ จึงมีแนวคิดในการพัฒนาในด้าน ความสามัคคีคือ โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรักและความสามัคคีอย่างสม่ำเสมอ เช่น การแข่งขันกีฬาภายใน และควรมีการจัดกิจกรรมศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน ศึกษาดู งานโรงเรียนที่เป็นแบบอย่างในการส่งเสริมความสามัคคี เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้ใหม่ ๆ มีโอกาสสร้างความคุ้นเคยกับเพื่อนมากยิ่งขึ้น ”

5. ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ด้านความมีน้ำใจอย่างไร

“ ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนขาดความมีจิตสาธารณะ ไม่มีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลคนอื่น แนวทางการแก้ปัญหา คือ ควรปลูกจิตสำนึกในการช่วยเหลือ เพื่อน ครู และโรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ มีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านความมีน้ำใจ เพื่อปลูกฝังความมีน้ำใจให้แก่นักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมการจัดกิจกรรมช่วยเหลือเกื้อกูลกันเช่น กิจกรรมจิตอาสาในงานชุมชนต่าง ๆ ”

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทสัมภาษณ์

ครั้งที่ 1 ในวันที่ 13 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2562

ชื่อผู้สัมภาษณ์ นางสาวนวพร ทิพย์มาศโกมล

เริ่มสัมภาษณ์ เวลา 9.00 น. เสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ เวลา 10.00 น.

คำชี้แจง : การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยได้นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างนำมาวิเคราะห์สภาพ การดำเนินงานพบว่า มี 3 อันดับที่มีการดำเนินการน้อยที่สุด ดังนี้

1. ด้านความขยัน
2. ความสามัคคี
3. ความมีน้ำใจ

1. เพศ () ชาย

(✓) หญิง

2. ตำแหน่ง ตำแหน่งครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 32

3. ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ด้านความขยัน อย่างไร

“ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่รับผิดชอบในการเรียน ไม่ส่งงาน ขาดเรียนบ่อย ไม่มีจิตอาสาในการช่วยเหลือเพื่อน สมาชิกค่อนข้างสั้น จึงอยากเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาตรงนี้คือ อยากให้โรงเรียนแจ้งข้อมูลข่าวสารพฤติกรรมนักเรียนให้แก่ผู้ปกครองทราบ เพื่อร่วมกันแก้ปัญหา และควรควรมั่นสังเกตพฤติกรรมนักเรียน และมีการจดบันทึก เพื่อได้สารสนเทศที่จะนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ผู้ปกครองและครูต้องไว้วางใจเด็กเพื่อให้เด็กเกิดกำลังใจในการเรียน โดยจัดกระบวนการสอนเน้นการปฏิบัติ มีตารางบันทึกการทำงานในแต่ละวัน โดยครู ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน”

4. ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการด้านความสามัคคี อย่างไร

“ปัญหาที่พบในเรื่องความสามัคคีคือ นักเรียนไม่ช่วยเหลือเพื่อนเวลาทำกิจกรรมกลุ่ม ขาดการทำงานเป็นทีม จึงมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ ควรมีการจัดกิจกรรมที่มุ่งให้เห็นถึงประโยชน์ของความสามัคคี เช่น ควรจัดให้มีการเลือกตั้ง คณะกรรมการนักเรียน และรณรงค์ให้นักเรียนเข้า

ร่วมกิจกรรมดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ จัดให้เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนเช่นการรณรงค์การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ”

5. ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ด้านความมีน้ำใจอย่างไร
“ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนขาดความมีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน แนวทางการแก้ปัญหาคือ ควรมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนแสดงออกถึงความมีน้ำใจต่อเพื่อน และคนอื่นๆ เช่นกิจกรรมจิตอาสาต่าง ๆ ในโรงเรียนและชุมชน”

บทสัมภาษณ์

ครั้งที่ 1 ในวันที่ 14 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2562

ชื่อผู้สัมภาษณ์ นางสาวนวพร ทิพย์มาศ โกมล

เริ่มสัมภาษณ์ เวลา 9.00 น. เสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ เวลา 10.00 น.

คำชี้แจง : การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยได้นำข้อมูล จากการตอบแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์สภาพ การดำเนินงานพบว่า มี 3 อันดับที่มีการดำเนินการน้อยที่สุด ดังนี้

1. ด้านความขยัน
2. ความสามัคคี
3. ความมีน้ำใจ

1. เพศ () ชาย

() หญิง

2. ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32

3. ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ด้านความขยัน อย่างไร
 “ ปัญหาที่พบ นักเรียนขาดเป้าหมายในการเรียน ไม่ตั้งใจ ปล่อยปละละเลยหน้าที่ จึงอยาก เสนอแนวทางการแก้ปัญหาคือ อยากให้โรงเรียนมีการดำเนินการเพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่ นักเรียน เช่น มีการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนเรียนดี มีความขยัน เพื่อส่งเสริมและเป็นแบบอย่างให้เกิด พฤติกรรมเลียนแบบที่ถูกต้อง การเชิดชูเกียรตินักเรียนที่เรียนดี และควรควรเอาใจใส่ให้นักเรียนให้มาก ขึ้นโดยอาจจะมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอน เน้นการสอนปฏิบัติเพื่อเพิ่มความสนใจให้แก่ นักเรียน”

4. ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการด้านความสามัคคี อย่างไร

“ ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนขาดความรักความสามัคคีในหมู่คณะ ยังทำงานเพื่อประโยชน์ ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม แนวทางการแก้ปัญหาคือ ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรักความ สามัคคีในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ และควรพานักเรียนไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นแบบอย่างใน การส่งเสริมความสามัคคีเพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับโรงเรียนของตน”

5. ท่านมีแนวทางในการดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ ด้านความมีน้ำใจอย่างไร
“ปัญหาที่พบ คือ นักเรียนขาดความมีจิตอาสา ขาดน้ำใจในการช่วยเหลือเพื่อน ครู และ
ผู้ปกครอง แนวทางการแก้ปัญหาคือ โรงเรียน ผู้ปกครองและครู ควรมีการปลูกจิตสำนึกในการมี
น้ำใจช่วยเหลือ โอกาสต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนควรชื่นชมยินดีนักเรียนที่มีปฏิบัติตนเป็น
แบบอย่างที่ดีด้านความมีน้ำใจ ให้แก่เพื่อน ๆ ได้รับรู้ โดยอาจมอบเกียรติบัตรหน้าเสาธง เพื่อเป็น
แบบอย่างแก่นักเรียนคนอื่น ๆ ส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมการจัดกิจกรรมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน”

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง

ค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม การดำเนินงานการพัฒนาคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	การพิจารณา
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1	ใช้ได้
15	1	1	1	3	1	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1	ใช้ได้
17	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1	ใช้ได้
20	1	1	1	3	1	ใช้ได้
21	1	1	1	3	1	ใช้ได้
22	1	1	1	3	1	ใช้ได้
23	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	การพิจารณา
	1	2	3			
24	1	1	1	3	1	ใช้ได้
25	1	1	1	3	1	ใช้ได้
26	1	1	1	3	1	ใช้ได้
27	1	1	1	3	1	ใช้ได้
28	1	1	1	3	1	ใช้ได้
29	1	1	1	3	1	ใช้ได้
30	1	1	1	3	1	ใช้ได้
31	1	1	1	3	1	ใช้ได้
32	1	1	1	3	1	ใช้ได้
33	1	1	1	3	1	ใช้ได้
34	1	1	1	3	1	ใช้ได้
35	1	1	1	3	1	ใช้ได้
36	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
37	1	1	1	3	1	ใช้ได้
38	1	1	1	3	1	ใช้ได้
39	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
40	1	1	1	3	1	ใช้ได้
41	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
42	1	1	1	3	1	ใช้ได้
43	1	1	1	3	1	ใช้ได้
44	1	1	1	3	1	ใช้ได้
45	1	1	1	3	1	ใช้ได้
46	1	1	1	3	1	ใช้ได้
47	1	1	1	3	1	ใช้ได้
48	1	1	1	3	1	ใช้ได้
49	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC	การพิจารณา
	1	2	3			
50	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.875	30

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวนภาพร ทิพย์มาศโกมล
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 5 ตุลาคม 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดบุรีรัมย์
ภูมิลำเนา	จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่งหน้าที่	ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2552 ระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) ภาษาจีน มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2553 ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พ.ศ. 2563 ปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์